

NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 24 NOVEMBER 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:

37 leden, te weten: de heer Aptroot, de dames Bakkers (vanaf 20.16 uur) en Bink-Winterkamp, de heren Boerboom, Van den Boomgaard en Broekman, de dames Bout en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, Van Gils en Haak, de dames Haak, Hensen-Lok, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos (vanaf 22.00 uur), mevrouw Meurs-Troch (vanaf 20.25 uur), de heren Mohammadian, Nikerk, Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:

5 wethouders, te weten: mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: de heren Aiobi en Nawijn

AGENDA

1. **Opening en vaststelling agenda**
 - a. **Afscheid commissielid de heer P.N. Hebly**
 - b. **Benoeming en installatie commissielid de heer F. Jasper**
 2. **Spreekrecht**
 3. **Mondelinge vragen**
 4. **Mededelingen**
 5. **Afdoening ingekomen stukken**
 6. **Hamerstukken**
 - a. **Raadsvoorstel Afdoening moties – actualisatie oktober 2025**
 - b. **Raadsvoorstel Strategische aankoop Darwinstraat 2**
 - c. **Raadsvoorstel Zienswijze bezuinigingsvoorstel GR GGD/VT**
 - d. **NAAR DEBAT Raadsvoorstel Zienswijze Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan BV**
 - e. **Raadsvoorstel Advies van instemming aanvraag omgevingsvergunning 'Hart van Meerzicht'**
 - f. **VERVALLEN raadsvoorstel Aanvullend krediet MOTION Beweeg College en sporthal als gevolg van netcongestie**
 - g. **Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Westergo**
 - h. **Besluitenlijsten en notulen van 13 oktober en 3 november 2025**
 7. **Debat (exclusief stemmingen)**
 - a. **Raadsvoorstel Nieuwbouw Poppodium Boerderij - keuze variant**
 - b. **NAAR HAMERSTUKKEN raadsvoorstel Planuitwerkingskader Westergo**
 - c. **Raadsvoorstel Zienswijze Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan BV**
 8. **Stemmingen**
 - a. **Herstemming aangehouden motie 2511-08 Geef de Zoetermeerse Wallen een facelift**
 - b. **Herstemming aangehouden motie 2511-11 Eén keer graven is genoeg!**
 - c. **Herstemming aangehouden motie 2511-33 Jongerenparticipatie zoals het hoort**
 - d. **Overige stemmingen**
 9. **Sluiting**
-

VERSLAG

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond, dames en heren, van harte welkom. Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 24 november 2025 en heten uiteraard de aanwezigen op de publieke tribune, ook iedereen die via de livestream deze vergadering volgt en natuurlijk ook uw raadsleden van harte welkom. Voordat ik de berichten van verhindering deel, wil ik in ieder geval de heer Van Rumpst feliciteren met zijn verjaardag vandaag. Ja, zo fijn dat u dat allemaal met ons wilt vieren. Dat is hartstikke fijn, maar fijn dat u er ook vanavond gewoon bent. Gefeliciteerd, zou ik zeggen, namens ons allemaal. Dan hebben wij bericht van verhindering ontvangen van de heer Nawijn van de LHN en als het goed is, hebben mevrouw Meurs van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bakkers van D66 en ook de heer Meijroos van de LHN aangegeven later aanwezig te zijn. Dan klopt het volgens mij. Verder is iedereen aanwezig. Voordat ik verderga met de vaststelling van de agenda wil ik nog even stilstaan bij het bericht dat ik als voorzitter van de raad vanmiddag van de heer Blansjaar ontving. Een bericht waarin hij heeft aangegeven ontslag te nemen als wethouder van de gemeente Zoetermeer. Ik stel voor om op dit moment als gemeenteraad daar ook kennis van te nemen en wil hem in ieder geval vanaf deze plaats ook namens u, denk ik, allemaal enorm bedanken voor zijn inzet voor deze stad de afgelopen periode, want dat lijkt mij wel op zijn plaats. Het is natuurlijk aan de raad. Ja, u mag applaudiseren, zeker, ja, zeker. Het is niet aan mij om dat te vragen, maar u mag het zeker doen. Ja, dat wordt zeer op prijs gesteld. Het is natuurlijk aan de raad om op een later moment te besluiten over de invulling van de wethoudersvacature. In het eerstvolgende seniorenconvent zullen we daar ook bij stilstaan. Voor vanavond geldt in ieder geval, dat is dan even de formele kant van de zaak dat tijdens de behandeling van het raadsvoorstel Nieuwbouw poppodium Boerderij wethouder Iedema namens het college het woord zal voeren en namens het college ook zal reageren. Dat in ieder geval voorafgaand en dan kunnen we wat mij betreft, als u dat goedvindt, over naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals die op 30 oktober jl. in iBabs is gepubliceerd en op 20 november jl. is deze agenda voorzien van de laatste wijzigingen voor wat betreft het voorliggende interpellatieverzoek van de heer Zamani en alle anderen ga ik er maar even van uit dat dit met het vertrek van wethouder Blansjaar is komen te vervallen. Gaat uw gang, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, eens met het voorstel, dapper besluit en we respecteren het besluit en we wensen hem het beste. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja, dank u wel en daarmee is dat ook komen te vervallen. Is er iemand die dan nog verder stemming wenst over de vaststelling van de agenda? Als dat niet het geval is, dan is de agenda hiermee vastgesteld. Dan gaan we over naar de spreektijden. Voorstel voor de spreektijden is zes minuten per fractie en 24 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Als dat niet het geval is, dan stellen we die vast.

a. Afscheid commissielid de heer P.N. Hebly

De **voorzitter**: Dan heb ik hier staan, hij is inmiddels wel aanwezig, de heer Hebly, want daar gaan we vandaag afscheid van nemen van het commissielid de heer Peter Hebly. Hij is net aangekomen, want daar zagen we nog net... Ik ga even naar de kathedraker lopen.

Leden van de raad, dames en heren, vandaag nemen wij afscheid van een gewaardeerd commissielid. Beste heer Hebly, beste Peter, ik kijk even achterom want je zit natuurlijk daar op de publieke tribune. Ik zou graag namens de gemeenteraad enkele woorden tot je willen richten. Op 27 november 2003 ben je benoemd tot commissielid als opvolger van de heer Mares Altorf en sindsdien heeft u zich met veel energie en toewijding voor de fractie van Forum voor Democratie ingezet. U deed dat vanuit uw betrokkenheid bij onze inwoners en uw wens om iets te betekenen voor de samenleving. Het was dan ook geen toeval dat u het woord voerde in de commissie Samenleving en daar kwam u ook volledig tot uw recht. Uw betrokkenheid is niet onopgemerkt gebleven. U besteedde veel tijd aan uw commissiewerkzaamheden. U zette zich daarvoor altijd naar eer en geweten in, vanuit uw perspectief en die van uw partij. Wij hebben u leren kennen als een echte dossiervreter. U bereidde zich grondig voor, las alle stukken en u kende de details. Dat bleek wel in de debatten die u voerde, tot op de komma en de punt. U wilde altijd het naadje van de kous weten, vooral als het ging om participatie, een onderwerp dat u na aan het hart ligt. Voor u moest en moet participatie groot worden aangepakt, want mensen moeten kunnen meedoen. U was vrijwel altijd aanwezig in de commissie Samenleving, sprak duidelijk en luid en u kreeg zo nu en dan bijval, van links tot rechts. Iedereen hier in deze raad zal weten, u had soms meer spreektijd nodig dan u was gegund, maar dat kwam vast door uw passie en welbespraaktheid, want u ging er altijd vol voor. Vaak gebruikt u in uw betoog complexe termen. Dat was niet altijd voor

iedereen begrijpelijk, maar dat tekent uw brede interesse voor alle onderwerpen die op de agenda stonden en uw drang om scherp te zijn in het debat te brengen. Zoals gezegd, uw hart ligt bij participatie. Daar wilt u ook in de toekomst uw steentje aan blijven bijdragen in Zoetermeer. Wij zullen dus ongetwijfeld nog van u horen. Mijnheer Hebly, beste Peter, namens de raad dank ik u hartelijk voor uw inzet en betrokkenheid in de afgelopen twee jaar. Wij wensen u alle goeds voor de toekomst en natuurlijk als afsluiting zijn er ook bloemen voor u. U mag naar voren komen om die te halen. Dank u wel.

b. Benoeming en installatie commissielid de heer F. Jasper

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 1b, en dat is de benoeming en installatie van het commissielid F. Jasper. Vanuit de fractie Zó! Zoetermeer is de heer F. Jasper voorgedragen als commissielid en in het kader van de benoeming van het nieuwe commissielid wordt aan u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en ik geef het woord aan de heer Duiven, voorzitter van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven, voor het uitbrengen van het rapport.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het voorgedragen commissielid van de gemeenteraad, de heer Jasper, onderzocht. De commissie heeft het genoeg om de raad te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is zoals gebruikelijk voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heer Jasper als commissielid van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik dank de heer Duiven en natuurlijk ook de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en het rapport van de commissie en het verrichten van haar taak. Ik stel uiteraard de raad voor om die adviezen ook op te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval. Dan aldus besloten. Dan gaan we nu over tot het installeren van het nieuwe commissielid en daarvoor verzoek ik naar voren te komen de heer Jasper. Ja, hij doet het. De heer Jasper, goedenavond. Ik ga zo dadelijk de tekst van de verklaring en belofte voorlezen en dan vraag ik u te antwoorden met: 'Dat verklaar en belof ik!'. Er staat in mijn tekst ook dat iedereen moet gaan staan maar dat doet u automatisch al, dat is heel fijn. Dank u wel daarvoor alvast. Ik ga de tekst voorlezen.

'Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.'

Gaat uw gang.

De heer **Jasper**: Dat verklaar en belof ik!

De **voorzitter**: Dan feliciteer ik u hartelijk met het commissielidmaatschap, dan krijgt u een applaus en bloemen. Ik stel voor aan de leden van de raad om de felicitaties aan de heer Jasper en ook eventueel afscheid nemen van de heer Hebly te doen tijdens de eerstvolgende schorsing.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 2, dat is het spreekrecht. Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dat betekent dat ik over kan gaan naar agendapunt 3, dat zijn de mondelinge vragen. Er zijn vragen gesteld door de heer Nijkerk van de PvdA, mede namens GroenLinks over een onaangekondigde verandering van het suppletietarief. De heer Nijkerk, gaat uw gang.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. De afgelopen tijd hebben meerdere berichten ons bereikt dat er morgenavond een bijeenkomst is vanuit de cultuurafdeling van de gemeente en het Stads-theater over de ontwikkelingen rondom het suppletietarief. We hebben begrepen dat er intern al vanuit

het Stadstheater gecommuniceerd is dat het goedkopere tarief voor amateurverenigingen afgeschaft gaat worden en dat amateurverenigingen voortaan via de gemeente subsidie hiervoor moeten aanvragen. Dat was ook al het uitgangspunt bij de opslag en werkruimte voor dezelfde partijen. De PvdA en GroenLinks zijn verbaasd over de route die hierin gevolgd wordt en de volgorde van de afhandeling. Daarom hebben wij de volgende vragen aan het college. 1, in de opgestelde brief naar amateurgezelschappen lezen we: "We zijn verheugd dat er een nieuwe werkwijze is gevonden die het voor vrijwel alle verenigingen mogelijk maakt om ook in de toekomst voorstellingen in het Stadstheater te blijven opvoeren." A, voor welke verenigingen wordt het niet meer mogelijk om in de toekomst voorstellingen in het Stadstheater te blijven opvoeren? B, waarom gaat het college voorbij aan de aangenomen motie 2411-46a, waarin het college wordt opgedragen ervoor zorg te dragen dat het suppletietarief in zijn huidige vorm blijft bestaan tot ten minste de tijd dat er een volledig operationeel amateurtheater in Zoetermeer bestaat. C, het proces voor een volledig operationeel Zoetermeers amateurtheater is in werking gezet. Het zou dus kunnen dat het suppletietarief binnen aanzienlijke tijd wordt uitgefaseerd. Waarom tuit het college dan toch een compleet nieuwe werkwijze op? Vraag 2, geldt deze aanpassing van het tarief ook voor het CKC? Vraag 3, is het college van plan om over deze nieuwe werkwijze een raadsvoorstel naar de raad te sturen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom gaat de gemeente dan het werkveld inlichten over deze ontwikkelingen zonder hierover eerst de raad te consulteren? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Nijkerk, ik ga dan naar het college en dat is wethouder Van der Meer. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter, dank u wel. Mijnheer Nijkerk, dank u wel voor uw vragen. U heeft als raad motie 2411-46a aangenomen en daarin vraagt u om ervoor te zorgen dat het suppletietarief in zijn huidige vorm, dat was toen, blijft bestaan voor tenminste de tijd dat er een volledig operationeel amateurtheater in Zoetermeer bestaat. Toen de afdeling aan het werk ging om dit uit te werken, is gebleken dat dit wettelijk niet kan. Dat wij vanwege de wet, en ik heb ergens die wet, maar als u wilt dan ga ik u ze straks voordragen, maar in principe staat er in de wet dat we op deze manier geen subsidies mogen verstrekken, want we doen het op een indirecte manier. Daar hadden we natuurlijk, voordat er een oplossing werd bedacht, u over moeten informeren dat de uitvoering van deze motie geen doorgang kon vinden. Dat is niet gebeurd en daarvoor bied ik namens het college onze excuses aan. Dat had moeten. Intussen is er wel bedacht hoe we dat wel gaan doen en dat betekent dat zowel voor het Stadstheater als voor het CKC vanaf medio volgend jaar, want dan komt er op een gegeven moment een nieuwe cultuurkalender zal ik maar zeggen, dat we dan gaan werken via het feit dat wij niet aan het Stadstheater en niet aan het CKC extra geld gaan geven om ervoor te zorgen dat ze tegen gereduceerd tarief kunnen verhuren, maar dat het inderdaad moet gaan lopen via de projectsubsidie die we sowieso al hebben voor cultuur. U vraagt nog voor welke clubs geldt het niet. Het geldt voor alle clubs wel, zolang ze een culturele signatuur hebben. Het geldt niet voor andere partijen die eventueel in het Stadstheater iets willen. Het gaat over onze culturele instellingen en volgens mij is dat wat er gewoon gaat gebeuren. Morgenavond is er een overleg, dan wordt er gesproken met de verenigingen om te vertellen hoe dat straks in zijn werk gaat. De verenigingen vinden het niet fijn dat ze subsidies moeten aanvragen, maar wij vinden het ook weer niet haalbaar om tegen de wet te blijven opereren, dus we moeten er gewoon wat aan doen. Voorzitter, dat zijn de antwoorden op dit ogenblik. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Nijkerk. Gaat uw gang.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Ja, dank u wel en dank voor de antwoorden van de wethouder. De wet die ontvang ik graag, waar dit zo over gaat inderdaad. Betekent dat dat eigenlijk sinds we dit suppletietarief hebben ingevoerd, ik meen in 2017 of 2018, we sindsdien eigenlijk al de wet overtreden hebben?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, dat klopt. Het gaat over de subsidie en ik heb hier staan artikel 421 Awb en nog een regeling, artikel 423 Awb. Ik stel voor dat, wij gaan nog natuurlijk een reactie op de motie geven, want het tweede deel van uw motie blijft gewoon staan volgens mij, dus dat wij wachten totdat er een amateurtheater apart is. Daar gaan wij u voor het eind van het jaar nog even een motie over sturen. Dan zal ik die wetten ook opnoemen, maar het is dus inderdaad gebleken dat het had moeten, ja.

De **voorzitter**: Oké, ik denk dat daarmee deze vragen afdoende zijn... Ik zie ook een duim, dus dan ga ik er maar van uit dat de vragen ook afdoende zijn beantwoord. Dan zijn er verder geen onderlinge

vragen meer gesteld.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat we overgaan naar agendapunt 4. Dat zijn de mededelingen. Mededelingen vanuit de raad, de heer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, een korte mededeling, voorzitter. Ik moet constateren dat dit de laatste raadsvergadering is van onze zeer gewaardeerde bestuurlijk medewerker van de griffie, Audrey. Zij gaat ons verlaten en ze loopt per 1 december over naar de overkant, ook wel genoemd de duistere kant. Ze gaat daar werken voor het secretariaat en namens de Werkgeverscommissie en waarschijnlijk namens de hele raad wil ik haar van harte bedanken voor alle inzet en vooral heel veel succeswensen aan die overkant. Tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van der Vlies natuurlijk voor deze mooie woorden en ook namens ons allemaal, maar het is al gebeurd. Dank aan Audrey voor alle inzet en ze gaat over, begrijp ik, naar de duistere kant. Ik ben benieuwd, ik ga de heer Van der Vlies nog even aanspreken straks. Ik kijk rond of er nog andere mededelingen vanuit de raad zijn. Als dat niet het geval is, zijn er volgens mij geen mededelingen vanuit het college.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat wij overgaan naar agendapunt 5, dat is de afdoening van de ingekomen stukken. Ik moet u erbij melden, dat had ik al straks, de heer Aiobi heeft zich afgemeld, dus die is vanavond niet aanwezig bij de vergadering. Is er iemand die het woord wenst over de ingekomen stukken, agendapunt 5? Als dat niet het geval is, is er iemand die stemming wenst op dit moment? Ook niet het geval. Dan zijn deze ingekomen stukken afgehandeld.

6. Hamerstukken

- a. Raadsvoorstel Afdoening moties – actualisatie oktober 2025
- b. Raadsvoorstel Strategische aankoop Darwinstraat 2
- c. Raadsvoorstel Zienswijze bezuinigingsvoorstel GR GGD/VT
- e. Raadsvoorstel Advies met instemming aanvraag omgevingsvergunning nieuwbouw 86 woningen Hart van Meerzicht
- g. Raadsvoorstel Planuitwerkingskader Westergo
- h. Besluitenlijsten en notulen van 13 oktober en 3 november 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. Titels van deze raadsvoorstellen kunt u zien op de agenda van vandaag. Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring bij een van de raadsvoorstellen? De heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter. Het duurde iets langer. Het gaat over Meerzicht, Hart van Meerzicht, 6.e. Forum voor Democratie Zoetermeer staat voor woningbouw die echt bijdraagt aan een leefbare stad, maar dit plan met 86 kleine eenkamerslaapappartementen, oftewel kippenhokken, levert slechts te weinig ruimte op voor de inwoners en zonder toekomstbestendige levensloopgeschiktheid. Bovendien veroorzaakt het ontwerp extra parkeerdruk en is de fietsenstalling beneden veel te klein bemeten voor het aantal woningen, terwijl wij wel achter de commerciële vernieuwing van het winkelcentrum staan. Daarom stemmen wij tegen dit raadsvoorstel en vragen wij om een aangepast plan met grotere en meer diverse woningen die echt passen bij de behoefte van Zoetermeerdere. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kan in ieder geval in het verslag opgenomen worden dat Forum voor Democratie tegen het raadsvoorstel 6.e. heeft gestemd. Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, er zijn 34 raadsleden, dan ga ik nu vragen of iemand stemming wenst over een van de raadsvoorstellen waarbij net al is opgemerkt, 6.e., Forum voor Democratie tegen. Als dat niet het geval is, dan zijn deze stukken afgehamerd.

7. Debat

- a. Raadsvoorstel Nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debatstuk, en dat is 7a, raadsvoorstel nieuwbouw Poppodium Boerderij keuze variant. U heeft daar vorige week in de commissie al over gedebatteerd. We gaan dat vanavond natuurlijk doen aan de hand van het raadsvoorstel wat voor ligt. Daarvoor hebben we een sprekerslijst, dus ik ga die gewoon aflopen. Dat betekent dat ik eerst, zie ik aan de bewegingen, de heer Nijkerk het eerste woord ga geven. U heeft het woord.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Voorzitter, woorden doen ertoe. Zo opende ik tijdens de commissievergadering mijn betoog. Woorden brengen nuance, woorden kunnen grieven, woorden kunnen pleiten, woorden geven hoop. Gezien de afscheidsbrief van vanmiddag van wethouder Blansjaar nogmaals, woorden doen ertoe. Het vertrek van onze wethouder Cultuur werpt een schaduw over wat een feestelijke dag voor de Boerderij moet zijn. Laat ik heel helder zijn, dat kan het nog altijd worden. Vandaag beslissen wij immers over de toekomst van ons poppodium, casa en splinternieuwe oefenruimtes. Vandaag beslissen wij over een plek waar bezoekers over een aantal jaren gespannen binnenlopen, wellicht vanuit hun woning aan de overkant. Vandaag beslissen wij over ruimtegebruik, liften, duurzaamheid, exploitatie en over mensen, mensen en hun beleving, muziek die voor even mensen naar andere werelden kan voeren. Daarom zijn we ook blij dat we dit debat vanavond nog met elkaar kunnen voeren. Tijdens de commissiebehandeling hebben we het met elkaar over de vier varianten gehad. Hoogbouw versus laagbouw, duurzaam versus goedkoop. Na de eerste termijn was duidelijk dat het overgrote deel van de raadspartijen voor een laagbouwvariant is. Dat is ook nog eens de wens van de Boerderij zelf. Dan de tweede as waarover nagedacht is, de duurzaamheid. Tijdens de commissie heb ik een amendement aangekondigd om de oorspronkelijke, duurzame variant te opteren en niet de goedkopere, minder duurzame versie A. Voorzitter, we zijn niet bezig met een wedstrijd wie het meest duurzaam kan zijn. We zijn bezig om ons fiat te geven om een zo optimaal mogelijk gebouw voor de Boerderij voor elkaar te krijgen en volgens ons verschillen de ambities daarover binnen deze raad niet zoveel. Na het zien van de amendementen van GroenLinks en de VVD, die straks naar u toe zullen komen, hebben wij daarom besloten om ons aangekondigde amendement niet in te dienen. Zij noemen hun versies A-plus, ik noem ze B-min, maar de combinatie van die twee amendementen, dat lijkt ons wel wat. Het amendement van de VVD vraagt om een zo groot mogelijke duurzaamheidsambitie en het amendement van GroenLinks om een uitleg en een toepassing van diezelfde duurzaamheidsambitie. Ik roep mijn collega's daarom vanavond op, laten we nou eindelijk een cultureel gebouw vanaf het begin duurzaam, passend in de omgeving en compleet neerzetten. We hebben hiervoor onszelf de kans gegeven, laten we dat dan ook doen, want voorzitter, voor de Boerderij moeten we doen wat nodig is. Woorden geven hoop, maar woorden maken ook afspraken. Laten we vanavond de Boerderij geven waar zij recht op hebben, een nieuwe start. Een nieuwe start voor de Boerderij, een nieuwe start voor Zoetermeer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Nijkerk, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van 50PLUS Zoetermeer. Mevrouw Mertens, gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel. Ik blijf even hier zitten. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over welke variant belangrijk zou zijn voor de Boerderij en welke de Boerderij zelf natuurlijk ook heel graag wil. We hebben het gehad over duurzaamheid. Wat is blijven liggen, is het probleem over het parkeren en dat is eigenlijk wel jammer, want het is wel een onderdeel waar ook over besloten moet worden. Vanavond moeten we in ieder geval stemmen over de variant. Wij stemmen in ieder geval voor variant A en dan natuurlijk in de meest vriendelijke manier, duurzaam, milieuvriendelijk en een... Wat zeg je? ...en de meest duurzame manier. Ik hoop inderdaad dat in de vervolgonderzoeken dan ook duidelijk zal blijken dat er ook ruimte is voor parkeren, want dat hebben we daar wel nodig, dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Mertens voor de eerste termijn van uw fractie en dan ga ik over naar de fractie van Forum voor Democratie, de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter ook even vanaf hier. Voorzitter, in een tijd waarin onze stad meer dan ooit behoefte heeft aan bestuurlijke helderheid, ruimtelijke bescheidenheid en financieel gezond beleid, is de keuze voor variant A, de laagbouwvariant, niet slechts een technische afweging, maar een principiële keuze voor behoud van karakter, overzichtelijkheid en verantwoordelijkheid. Variant A biedt een toekomstbestendig poppodium zonder te vervallen in de grootstedelijke experimenten die elders maar al te vaak leiden tot verlies van schaal, identiteit en leefbaarheid. Laagbouw past bij de menselijke maat die Zoetermeer kenmerkt. Het respecteert de bestaande omgeving en voorkomt dat het gebied wordt overvleugeld door hoogbouw die onze gemeenschap niet vooruithelpt, maar juist onder druk zet. Bovendien is variant A financieel de meest verstandige route. In een periode waarin

publieke middelen schaars zijn en elke euro zorgvuldig moet worden besteed, verdient een variant met lagere investeringskosten nadrukkelijk de voorkeur. We laten hiermee zien dat cultuurbeleid prima kan samengaan met degelijk financieel bestuur. Daarnaast biedt laagbouw maximale flexibiliteit voor toekomstige ontwikkelingen. Terwijl het college rekening houdt met mogelijke herontwikkeling van de rest van de kavel, toont variant A zich de variant die het best aansluit bij een gefaseerde, beheerste en doordachte groei. Geen onnodige risico's, geen overhaaste keuzes, maar een solide fundament waarop verder gebouwd kan worden. Tot slot is variant A een keuze voor rust, kwaliteit en herkenbaarheid. Het poppodium behoudt hiermee een zelfstandige, markante plek in onze stad, zonder dat het wordt opgeslokt door omringende bebouwing. Wij koesteren wat goed is, verbeteren waar nodig, maar blijven weg van grootheiddenken dat voorbijgaat aan de waarden die Zoetermeer sterk maken. Kortom, variant A is de keuze voor nuchterheid, financiële wijsheid en het bewaken van de menselijke maat. Laten we deze koers vasthouden en koesteren. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van den Boomgaard voor de eerste termijn van uw fractie. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks, de heer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Voorzitter, ik kan kort zijn. We hebben in de commissievergadering vorige week maandag uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld en voor mijn fractie GroenLinks gaf dat wel aanleiding om de duurzaamheid nog iets scherper in het voorstel te krijgen. Daar hebben we een amendement voor gemaakt. Het gaat niet alleen om de € 3 miljoen extra budget zoals dat in de varianten B en D wordt genoemd maar ook hoe dat wordt ingezet en welke voordelen dat voor de stad oplevert. We gaan ervan uit dat na afronding van het haalbaarheidsonderzoek meer duidelijk is over de energiebesparing, het effect van CO₂-uitstoot als gevolg van keuzes die gemaakt worden en indirect ook de lagere exploitatiekosten door bijvoorbeeld minder onderhoud voor de gebruikers. Voor de duidelijkheid, het gaat niet om het uitwerken van twee varianten van de vlakke of de gestapelde varianten. Het gaat echt om een van de twee varianten. Alleen wel in combinatie met een extra stuk duurzaamheid. De titel van de variant A+ is natuurlijk een knipoog naar het energielabel dat we willen behalen, hoewel beter ook altijd mag. Dit amendement wordt mede ingediend door PDvZ, SP en PvdA. Voorzitter, tot slot, we hebben in de fractie goed gekeken naar het effect op mogelijke woningbouw in de toekomst. Dat is geen eenvoudige afweging. Hoewel we ervan overtuigd zijn dat de vlakke variant voor de Boerderij het meest geschikt is, gaf dat toch de nodige aanleiding voor discussie. Dank u voorzitter voor de eerste termijn.

Amendement 2511-J ingediend door GroenLinks, PvdA, PDvZ, SP Keuze voor variant A+

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 november 2025;
gelezen het raadsbesluit nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant met nr. 2025-103958;

een tweede besluitpunt wordt toegevoegd, luidend:

- "2. In de verdere uitwerking van het ontwerp in de haalbaarheidsfase de mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid, als bedoeld met 'hogere investering' (zijnde een totaalbedrag van € 3.000.000,-) mee te nemen. Waarbij rekening wordt gehouden met de volgende punten:
- dat in het haalbaarheidsonderzoek duidelijk aan de raad wordt gepresenteerd hoe het totaalbedrag van € 3.000.000,- aan duurzaamheidsmaatregelen is besteed.
 - dat in het haalbaarheidsonderzoek de desbetreffende duurzaamheidsmaatregelen worden uitgedrukt in het effect op de exploitatiekosten en/of vermindering van de CO₂-uitstoot over een periode van 30 jaar."

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Steenis voor uw eerste termijn en als het goed is inderdaad, zie ik een amendement komen en dat is bij dezen ingediend. Dank u wel en onderdeel van de beraadslagingen. Dan ga ik over naar de fractie van de VVD, de heer Duiven, gaat uw gang.

De heer Duiven (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vorige week heb ik aangegeven dat de VVD het van belang vindt om voortvarend door te gaan met de nieuwbouwonwikkeling van de Boerderij. Die vernieuwing is nodig, heb ik toen aangegeven, om het poppodium toekomstbestendig te houden binnen het snel veranderende muzieklandschap. Het was daarom enigszins teleurstellend dat we voor een verantwoorde besluitvorming daarover geen duidelijkheid van het college kregen over de punten die voor de VVD en naar ik meen, ook voor andere fracties, zwaar wegen. Het gaat dan onder meer om het beperken van de financiële exploitatierisico's voor zowel de Boerderij als ook de gemeente, het

realiseren van een zo ambitieus mogelijke duurzaamheidsopgave en, niet te vergeten, de planologische inpassing in de hoogstedelijke ontwikkeling van het Voorweg Centrum. Daarbij hoort uiteraard ook het efficiënt benutten van de footprint van de nieuwbouw, zoals deze raad in februari 2025 uitdrukkelijk heeft bepaald. Om dat noodzakelijk comfort, zoals ik dat toen heb genoemd, alsnog te borgen, heeft de VVD een amendement opgesteld. Daarmee vragen we de raad om zich vanavond enerzijds uit te spreken voor de voorkeursvariant A en anderzijds het college duidelijke richting mee te geven voor het verdere haalbaarheidsonderzoek. Dat betreft zowel de inpassing binnen de ontwikkeling van Voorweg Centrum, als het streven naar een zo hoog mogelijke duurzaamheidsambitie binnen een verantwoorde exploitatie voor nogmaals én de Boerderij, maar ook de gemeente. Dat alles zonder de voortgang van het proces te schaden. Dit amendement dienen we samen in met Zó! Zoetermeer, de LHN, D66 en de PVV. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie een aantal, een viertal, maar ik begin met de heer Haak, die was als eerste, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Duiven steeds maar zeggen van de Boerderij moet ingepast worden in het plan, het stedelijke plan. Waarom niet omgedraaid? Waarom niet het stedelijke plan inpassen aan de situatie van de Boerderij op dit moment?

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Wat wij bepleiten, en zo hebben we dat ook verwoord in het amendement, is dat beide ontwikkelingen, hoewel ze beide zich in een andere fase bevinden, dat is zo, dat beide ontwikkelingen wel in samenhang worden gezien. Dat was ook de strekking van het amendement en uiteindelijk ook het raadsbesluit in februari van dit jaar. Dat element willen we ook voor de resterende deel van het haalbaarheidsonderzoek bewaren.

De **voorzitter**: Ik zie geen reactie verder. Dan ga ik naar mevrouw Hensen, gaat uw gang.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb het amendement natuurlijk ook gelezen en ik vraag me af, is het niet ook een beetje een achterdeurtje nog naar toch de mogelijkheid om gestapeld verder te gaan? Dat zou ik niet zo erg op prijs stellen.

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Nee, er zit geen achterdeurtje in. Het amendement herhaalt feitelijk, alleen in de vorm van een technische hernummering, maar herhaalt feitelijk datgene wat ook in het oorspronkelijke raadsvoorstel staat, namelijk variant A als uitkomstpunt nemen. Niks geen achterdeurtjes. Volgens mij is dat klip-en-klaar.

De **voorzitter**: Ik zag hier nog mevrouw Bink en dan de heer Van Steenis. Is dat goed? Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch even doorgaan op dat achterdeurtje, want als ik uw toelichting lees, dan begint u bij variant A en dan kijkt u naar B en D, maar u wil wel de efficiënte benutting van de footprint in achtving van variant C nadrukkelijk in de verdere uitvoering betrekken. Dan heb ik toch echt het gevoel dat u die derde variant, of de stapelende variant, nog niet op een zijweg heeft gezet. Ik ben benieuwd.

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ik sluit aan bij het antwoord dat ik zo even aan het CDA heb gegeven. Er zit geen achterdeurtje in en feitelijk herhaal ik datgene wat we in februari met zijn allen besloten hebben, namelijk om de footprint zo klein mogelijk te maken en daar te kijken naar eventuele stapeling. Anders is dat we nu uitgaan, zoals ook het amendement feitelijk bevestigt, van datgene wat ook in het raadsvoorstel staat, namelijk uitgaan van variant A. Dat is de vlakke variant, die ik ook nog in de tekst tussen haakjes voluit herhaal. Toch vinden we dat het verstandig is, ook in het resterende deel van het haalbaarheidsonderzoek, als de architect aan het werk gaat, om dan ook in die opdracht nog mee te geven om daar waar mogelijk die footprint nog zo klein mogelijk te laten. Laten we alsjeblieft niet als raad in deze fase op de stoel van de architect gaan zitten en laten we niet zelf mogelijkheden die er toch zijn

om die footprint zo klein mogelijk te houden... Zodat de inpasbaarheid naar het plan Voorweg en de ontwikkeling Voorweg Centrum optimaal kan blijven. Dat is de strekking van het amendement. Dat is de strekking ook van de toelichting die ik daarbij heb gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Bink wil nog graag daarop reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, het is een lang verhaal wat ik net gehoord heb, maar kan er dan niet gewoon een punt gezet worden achter footprint? Dan kunt u de rest weglaten. Dan kunnen we misschien meedoen.

De voorzitter: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Volgens mij is de tekst van het amendement in de toelichting helder en die punt blijft er staan, wat erachter staat ook.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Voorzitter, wij vinden die inpassing ook belangrijk, zoals ik net in mijn betoog al even aanhaalde. Wij lezen wel dat het om variant A gaat, dus beide zalen op gelijkvloers niveau, maar ik heb nog een vraag over het budget voor de duurzaamheid, want we zien heel duidelijk de verschillen tussen A en B en overigens ook tussen variant C en D, maar die zijn wat minder relevant, dat we er extra geld voor vrij hebben gemaakt om die duurzaamheidsmaatregelen ook daadwerkelijk uit te voeren. Dat is het cruciale verschil tussen kiezen voor variant A en variant B, dus zoals ik in mijn betoog al aangaf, wij denken dat er echt meer nadruk moet op de duurzaamheid en dus ook bijbehorend budget. Ik lees het amendement en ik hoor u en ik denk, hoe denkt de VVD die financiering dan te regelen voor die duurzame maatregelen?

De voorzitter: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Voorzitter, in dit stadium halverwege, of misschien nog niet eens halverwege, het haalbaarheidsonderzoek, hoeven we nog niet ons zorgen te maken over de financiering van plannen en invullingen die we nog volledig niet kennen. Niettemin vinden we het wel belangrijk dat we als opdracht of als richting aan het college meegeven om ook die duurzaamheidsambitie een plek te geven die anders bij een platte keuze voor alleen A volstrekt uit beeld zou raken, maar we willen ook heel nadrukkelijk dan zien en het zou in de vorm van een businesscase, of hoe je het ook noemt, vorm kunnen krijgen, dat het college aangeeft wat daarvan de financiële impact is op de exploitatie, voor nogmaals, ik heb dat al een aantal keer gezegd, in eerste plaats de Boerderij, maar ook anderzijds de gemeente. Een heleboel factoren zijn nog niet bekend, zoals we ook vorige week in de commissie hebben gewisseld. Daar willen we geen voorschot op nemen. U neemt een voorschot in uw een amendement op die financiële impact, dat vinden wij nog te ver gaan.

De voorzitter: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Voorzitter, dan is het goed om nog een keer heel helder en duidelijk te zeggen dat wij geen voorschot nemen op dat geld, want dan hadden we gezegd, kies voor optie B in plaats van optie A. Wij gaan er juist van uit, A, weliswaar met een plus, het geld wel in principe ter beschikking stellen, mits er een goede verantwoording komt in het haalbaarheidsonderzoek. Volgens mij zeggen wij exact hetzelfde, alleen geven wij van tevoren in ons amendement die € 3 miljoen wel mee. Er is € 3 miljoen beschikbaar, kom met de maatregelen en geef aan wat dat voor effect op de stad heeft in energiebesparing, in duurzaamheid, et cetera.

De voorzitter: Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, ik hoor weliswaar geen vraag, maar voor mij is het helder dat het amendement van GroenLinks erop neerkomt dat € 3 miljoen wordt weggegeven aan plannen waarvan je de uitvoering en de impact nog niet kent. Daar zijn wij van de VVD geen voorstander van.

De voorzitter: Heel kort, de heer Van Steenis, want dan wil ik deze discussie afronden.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. Deze reactie had ik niet verwacht van mijn

collega. Ik denk dat er heel nadrukkelijk in het amendement beschreven staat dat het alleen kan op basis van aantoonbare successen, dus in het onderzoek, in het haalbaarheidsonderzoek, aangeven wat die maatregelen doen en wat levert het op. Het geld, die € 3 miljoen extra, kan alleen uitgeven worden als dat gerealiseerd wordt. Dank, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik weet niet of de heer Duiven daar nog op wil reageren en anders zou ik hem voor willen stellen verder te gaan. Oh, de heer Nijkerk wil ook nog interrumperen, gaat uw gang. De heer Nijkerk.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Ik heb even goed geluisterd naar mevrouw Hensen en mevrouw Bink en ik heb eventjes naar het amendement gekeken. Er staat een zin in 'door waar mogelijk ook van hoogte gebruik te maken'. U bent heel duidelijk dat u variant A wilt, dus de lage variant. Wat ziet u dan bijvoorbeeld in zo een hoogte ontstaan?

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Zoals ik al eerder heb gezegd, wil ik niet op de stoel van de architect gaan zitten, maar wat in ieder geval niet in de hoogte gaat of kan, staat heel duidelijk bij variant A aangegeven. Dat zijn de zalen en dat is de horeca, om maar een aantal elementen te noemen. Dat zeker niet, maar er zijn nog heel veel andere mogelijkheden. Wellicht, maar laat de architect nou daar zijn expertise en vakkennis helemaal op loslaten, die wel in de hoogte denkbaar zijn en inpasbaar zijn en overigens ook tot tevredenheid en met instemming van de Boerderij zelf daar zouden kunnen horen. Ik geloof dat in de commissie zijn bijvoorbeeld al, weet ik nog te herinneren, de kantoren genoemd en andere locaties. Die ruimte willen we heel nadrukkelijk in het vervolg van het haalbaarheidsonderzoek aan de architect of lees het college meegeven.

De **voorzitter**: Oké, ik stel voor, dit is voldoende uitgewisseld. Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog, mijnheer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Voorzitter, dan moet ik u teleurstellen, want ik denk dat ik er was.

Amendement 2511-K ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, D66, PVV, LHN Verdere uitvoering haalbaarheidsfase nieuwbouw Poppodium Boerderij

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 november 2025;

Besluit:

het Raadsvoorstel nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant, als volgt te wijzigen:

- "1. de huidige tekst te nummeren als (1) en als volgt te wijzigen: Voor de nieuwbouw van Poppodium Boerderij variant A (beide zalen op de begane grond en een beperkte investeringsambitie) als uitgangspunt te hanteren voor de verdere uitwerking van het ontwerp in de haalbaarheidsfase.
2. de navolgende tekst toe te voegen:
(2) Bij deze verdere uitwerking binnen een reëel verantwoorde exploitatie een zo groot mogelijke duurzaamheidsambitie na te streven en tegelijkertijd zo veel als maximaal mogelijk is rekening te houden met de ontwikkeling van een hoogstedelijk woonmilieu, zoals vastgelegd in het raadsbesluit 'Ambities RandstadRail en Voorweg Hoog/Laag van 2 juni 2025 ('"Voorweg Centrum")'. Hieronder valt nadrukkelijk het zo efficiënt benutten van de 'footprint' van de nieuwbouw, door waar mogelijk ook van de hoogte gebruik te maken, zodat de nieuwbouw van Poppodium Boerderij en de ontwikkeling van Voorweg Centrum in samenhang plaatsvindt."

De **voorzitter**: Jeetjemina, ik zag u zo gloedvol bezig, maar dat is heel goed, dank u wel. Dan is daarmee einde van de eerste termijn en uiteraard het amendement, want daar is ook over gesproken, is ingediend en onderdeel van de beraadslagingen. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV, mijnheer Smits. Gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. We spreken vanavond over een project met grote waarde voor de stad maar ook een project dat volgens het raadsvoorstel niet binnen het budget past en richting de € 30 miljoen tot € 35 miljoen gaat. Juist daarom kijken wij als PVV Zoetermeer kritisch naar de ruimte,

de risico's en de gevolgen voor onze inwoners. Onze voorkeur gaat daarom ook naar variant C. Variant C houdt 700 m² extra ruimte vrij voor woningbouw aan de Voorweg. In een stad met een groot woningtekort is dat voor ons doorslaggevend. Het is bovendien de enige variant die voldoet aan het raadsbesluit om de footprint compact te houden en waar mogelijk hoogte te gebruiken. We begrijpen de wens van de Boerderij voor de vlakke variant, maar logistiek blijft variant C volledig behouden.

De voorzitter: De heer Smits, voordat u verdergaat, een interruptie van de heer Doncker, gaat uw gang.

De heer Doncker (LHN): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag. U kiest voor variant C, zegt u. Vorige week heeft de inspreker aangegeven dat qua logistiek en veiligheid de voorkeur van de Boerderij gaat naar laagbouw, in ieder geval voor de twee podia die er komen. Is dat niet tot u doorgedrongen om dan toch voor A of B te kiezen? Waarom blijft u nu aan C vasthouden?

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits (PVV): Ja, dank u wel, voorzitter. Natuurlijk hebben we ook geluisterd naar de inspreker over de voorkeur om alles gelijkvloers te houden, maar we hebben ook zitten kijken naar andere popodia in Nederland en er zijn er toch wel veel die ook gewoon op meerdere etages hun zalen hebben. Wij hadden zoiets van, ja, waarom zou dat hier niet kunnen als we ons aan die footprint houden?

De voorzitter: De heer Doncker.

De heer Doncker (LHN): Ik vraag me ook af of die zalen ook echt, zeg maar vrij jong zijn, want wat ik begrepen heb, is dat met name zalen die nieuw worden gebouwd vooral op begane grond worden gebouwd, met name in verband met de logistiek en al het andere wat genoemd is. Bent u dat bij mij eens?

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits (PVV): Over de leeftijd van al die andere zalen, daar heb ik even niet het inzicht in, maar ik denk als er ook wel andere podia zijn die wel meerdere zalen of in ieder geval meerdere etages hebben, waarom kunnen we daar in ieder geval niet naar kijken?

De voorzitter: Akkoord. Ik ga eerst naar mevrouw Brouwer, die had als eerste haar hand, en dan ga ik naar de heer Haak. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw Brouwer (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Gaat de PVV een amendement indienen om voor optie C te kiezen?

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits (PVV): Voorlopig nog niet, want ik spreek hier gewoon onze voorkeur over uit. Dan moeten we even kijken hoe dat verloopt.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Haak, gaat uw gang.

De heer Haak (PDvZ): Dank u wel. Nu ben ik een beetje bekend in de wereld van de popcentra. De meeste, het merendeel, is gewoon vlak. Dat heeft gewoon te maken met de logistieke problemen, geluidsoverdracht. Er zijn een aantal zalen misschien die gestapeld zijn, maar die kiezen zeker als ze nieuwbouw gaan plegen voor vlak. Hoe kunt u dat nou rijmen om een nieuw gebouw neer te zetten en geen rekening te houden met alle eisen die daaraan moeten voldoen voor geluidsoverdracht tussen de zalen, het logistieke, het bouwen van liften. Hoe kunt u dat nou volhouden?

De voorzitter: De heer Smits.

De heer Smits (PVV): Over geluidsoverdracht, daar kan ik u geen antwoord op geven, maar logistiek moet dat echt geen probleem zijn. Natuurlijk heb je dat je met een lift beweging moet maken, maar dat zullen minimale verschillen zijn denk ik, gewoon op de investering.

De voorzitter: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Wat dacht u van personeel, dat extra nodig is om de liften te bedienen, om de mensen naar boven te geleiden, naar beneden te gaan. Houdt u daar ook geen rekening mee?

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ik vraag me af of daar ook echt extra personeel voor nodig is om een lift te bedienen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog, mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. De grote zaal blijft op de begane grond. Laden en lossen blijft gelijkvloers. Backstage blijven gelijkvloers. De kleine zaal boven maakt het poppodium niet minder goed, maar juist toekomstbestendig, zonder extra ruimte te gebruiken. Ook het parkeren, de piek kan oplopen tot 770 auto's. Geen enkele variant lost dat volledig op, maar variant C biedt meer dan twee keer zoveel parkeerplaatsen op eigen terrein als variant A. In dit gebied is dat dan ook hard nodig. Financieel overlappen de varianten, maar variant C heeft meer flexibiliteit en minder druk op de omgeving. In de tijd waarin projecten zoals MOTION uitlopen, kiezen wij voor een variant die het minst risicovol is. Voorzitter, ook wij vinden de Boerderij belangrijk. Onze keuze moet breder zijn. Woningbouw, parkeren, financiële stabiliteit en variant C combineert al die belangen en daarmee is het voor ons de meest logische keuze voor Zoetermeer. Mijn vraag ook aan de wethouders daarom, aan het college, welke zwaarwegende redenen ziet het college om af te wijken van het raadsbesluit om de footprint zo compact mogelijk te houden, terwijl variant C wel aan het besluit voldoet en logistiek geen enkel knelpunt zou moeten vormen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. U blijft pleiten voor variant C. U geeft aan geen amendement in te dienen. Gaat u dan tegen het raadsbesluit stemmen?

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Daar moet ik het zo nog even met de fractie over hebben, wat we daarmee gaan doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, ik ga ervan uit dat als het college ons vier varianten voorlegt die alle vier mogelijk zijn, dat we er allemaal voor mogen zijn, want anders zou de keus die de raad voorgelegd krijgt een wassen neus zijn, en daar gaan we niet van uit.

De **voorzitter**: Dat was niet een vraag, maar wilt u daar nog op reageren, de heer Smits?

De heer **Smits** (PVV): Ik ga er ook niet van uit dat ze ons een wassen neus voorhouden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Als er verder geen interrupties meer zijn dan dank ik de heer Smits voor de eerste termijn van zijn fractie. Dan ga ik over naar de fractie van Zó! Zoetermeer. Dat is de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Van de vroege avond tot diep in de nacht, van het rauwere Duitse powermetal tot de meer ingetogen klanken van soulful, psychedelisch, techno-blues. Van applaus vanaf je stoel tot een stevig potje headbangen midden in de zaal. Voorzitter, in de Boerderij is voor ieder wat wils. Al vijftig jaar brengt het feest, muziek en cultuur samen met een grote bekendheid in onze stad, het land en zelfs daarbuiten. Zo een bijzondere plek moeten we koesteren. Tegelijkertijd voorzitter moeten we toegeven dat we dat de afgelopen jaren niet goed hebben gedaan, want ondanks dat iedereen, volgens mij, wel door heeft dat er nieuwbouw nodig is en zich altijd zeer lovend uitlaat over de Boerderij, blijft een nieuw pand vooralsnog toekomstmuziek. Daarom hoopt Zó! Zoetermeer dat we vandaag een belangrijke stap kunnen zetten door een keuze te maken voor een ontwerpvariant die we in de haalbaarheidsfase verder kunnen gaan onderzoeken. De commissie heeft zo uitgesproken dat nu we een nieuw pand gaan neerzetten, we dat ook echt goed moeten doen, niet alleen omdat het om een grote investering gaat van ruim € 30 miljoen waar je ook wat moois voor terug

wilt, maar vooral omdat de Boerderij een gebouw verdient dat de huidige problemen oplost en waar we de komende jaren, en waar zij vooral de komende jaren, mee vooruit kunnen. Zó! Zoetermeer vindt dat variant A, de vlakke variant met een basisinvestering, het beste aansluit bij die uitgangspunten, maar tegelijkertijd erkennen we dat er nog veel onduidelijk is en dat we goed moeten kijken naar wat we nog meer in het omliggende gebied willen. Daarom dienen we het amendement van de VVD mede in. We zien daarin dat het recht doet aan de ambities van zowel de Boerderij als de gemeente en dat het zo min mogelijk vertraging oplevert. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Markes voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de CDA, mevrouw Hensen, gaat uw gang. Ingefluisterd krijg ik dat dat uw maidenspeech is, dus nou, ik zou zeggen, alle trossen los.

Mevrouw Hensen (CDA): Dank u wel, voorzitter. Je collega wordt ziek en dan ben je ineens raadslid. Het is niet de manier waarop je raadslid wilt worden. Als iemand in je nabije omgeving ziek wordt, verandert je perspectief. Wat is nu echt belangrijk? Is de wens van één persoon, van één groepje inwoners, nu ook werkelijk wenselijk voor alle inwoners van Zoetermeer? Dat is wat wij raadsleden zijn, volksvertegenwoordigers. Het is onze opdracht, als volksvertegenwoordiger, om alle belangen in kaart te brengen in Zoetermeer. Belangen van de huidige inwoners of zij zich nu wel of niet vertegenwoordigd voelen door de zetels in de raad. Dat maakt het ook meteen lastig, want als je solidair bent met de één, betekent dat altijd dat je niet solidair bent met een ander. Je kunt het nooit iedereen naar de zin maken, maar dat betekent ook dat we moeten waken voor gecreëerde tegenstellingen. Staat een nieuw Poppodium Boerderij woningzoekenden in de weg? Kunnen we misschien een oplossing vinden die recht doet aan allebei? Dan komen we al gauw bij de tweede taak van een raadslid, kaders stellen. Grenzen aangeven waarbinnen het college kan opereren. Op 17 februari 2025 is een amendement aangenomen waarin opdracht wordt gegeven aan het college om het poppodium zo dicht mogelijk bij Gymworld te bouwen, om met het parkeeronderzoek rekening te houden met eventuele bebouwing van omliggende kavels en de footprint zo effectief mogelijk te benutten door waar mogelijk ook van de hoogte gebruik te maken. Dit zijn enkele kaders die meegegeven zijn voor de haalbaarheidsfase van de Boerderij. Uiteindelijk is daar dan de controlerende taak van het raadslid. Is het op basis van het aangeleverde voorstel, de uitgevoerde onderzoeken, gesprekken met de belanghebbenden, mogelijk om te controleren of recht is gedaan aan de gestelde kaders? Moet er iets aangepast worden? Blijft dit mogelijk, ook later in het proces? Is er een tegenstelling tussen de belangen van de Boerderij en die van woningzoekenden? In variant A, die het college voorstelt, wordt het poppodium zo dicht mogelijk tegen Gymworld aangebouwd. Er wordt aangegeven dat de parkeersituatie in een later stadium meegenomen gaat worden. Er wordt gebruik gemaakt van de hoogte door de kleedkamers en de kantoren boven de zalen te plaatsen. Het stapelen van zalen is het stapelen van problemen en daardoor blijft er minder ruimte over voor woningen. Is het hebben van een plek om te leven niet meer dan vier muren en een dak? Is het niet ook leefbaarheid van je stad? Moeten we niet ook het woongenot van onze huidige inwoners in de gaten houden en ruimte houden voor muziek, ontmoeting, levendigheid? Het CDA Zoetermeer vindt dat minstens zo belangrijk als alleen maar woningen. Daarom zullen wij het advies van het college volgen en kiezen voor variant A.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Hensen, en dank ook voor uw maidenspeech. Heel goed. Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw Brouwer (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Ik vergeet altijd dat je even moet inloggen als je vanaf je iPad leest. Voorzitter, in ons verkiezingsprogramma hebben we het niet gehad over nieuwbouw voor de Boerderij, maar we hebben wel met elkaar afgesproken in de coalitie dat de Boerderij nieuwbouw zou krijgen en dat het naast Gymworld zou gebeuren. Wat wij in dit opzicht belangrijk vinden, is dat we in samenhang met de omgeving bouwen, vooral ook omdat de raad dat heeft besloten, nadrukkelijk en in meerderheid heeft besloten. We willen letten op efficiënt ruimtegebruik, de hoogte gebruiken, hoe dat dan in de praktijk ook precies wordt gedaan. Efficiënt is efficiënt, of nou de zalen of een andere ruimte boven komt, of je nou de patio uit dat voorstel tekent, of hoe je dat verder ook efficiënt aanpakt. Verder willen wij verstandig omgaan met duurzaamheid. Niet per se het minimale, maar ook niet per se het maximale, het verstandigste. Bijvoorbeeld als je toch al je stroom moet delen met Gymworld en een batterij moet laden 's nachts dan is het natuurlijk ook verstandig om overdag zonnepanelen te gebruiken. De schijnbare tegenstelling die tussen A en B is gecreëerd van je doet of dit of € 3 miljoen meer, dat is natuurlijk niet zo. We kunnen daar net zo goed tussenin gaan zitten en bijvoorbeeld extra zonnepanelen erop leggen maar niet per se houtskeletbouw of wat voor duurzame maatregelen dan ook. In de commissie hebben wij voorgesteld om de gestapelde variant met extra zonnepanelen te

kiezen, maar we vinden het ook prima als in de verdere uitwerking verder wordt gerekend met efficiëntie en duurzaamheid en op een andere manier wordt voorgesteld dat we dat amendement van de raad invulling geven. Per slot van rekening hebben we sowieso nog genoeg te rekenen, want het parkeren is ook nog niks aan uitgerekend en alle bedragen waar we nu nog mee rekenen gaan nog alleen over stichtingskosten. We gaan nog heel wat meer bedragen zien in de verdere uitwerking. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Brouwer, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ, de heer Haak, gaat uw gang.

De heer Haak (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Onze fractie is vandaag in het zwart gekleed. Dat heeft niks te maken met het aftreden van Wim, maar omdat dat de werkkleding is van de Boerderij. Voorzitter, er is in de commissievergadering al uitgebreid gesproken over de variant voor nieuwbouw van de Boerderij. We menen te hebben mogen constateren dat de meerderheid van de raad de wens van de Boerderij zelf, een vlakke variant, in grote lijnen volgt. Dat is naar onze mening ook de beste keuze. Als raad hebben we nu de mogelijkheid om een van onze belangrijkste culturele instellingen van Zoetermeer de toekomst te bieden die ze verdient. Met een duurzaam gebouw, de twee zalen en café op de begane grond, kantoren en andere voorzieningen daarboven, zodat de footprint beperkt blijft om ook de eventuele woningbouw in de toekomst mogelijk te maken. Echter, en daar wijzen wij met nadruk op, het belang van de Boerderij gaat nu voor. Een toekomstgericht podium met internationale uitstraling, doelmatig en efficiënt gebouwd, is waar de PDvZ al jaren voor heeft gestreden. Een stedelijke inpassing komt daarna. Voorzitter, de PDvZ zal het amendement van GroenLinks mede indienen. De financiële onderbouwing, genoemd in besluitpunt 2 van het amendement, geeft ons comfort om hiermee in te stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Haak, voor de eerste termijn van uw fractie. Dan gaan we over naar Zoetermeer Vooruit, dat is mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw Bink (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Zoetermeer Vooruit staat vandaag voor de keuze die bepalend is voor de toekomst van cultuur in Zoetermeer. Welke variant van de nieuwbouw van poppodium Boerderij gaat Zoetermeer Vooruit kiezen? Laat ik meteen helder zijn. De vlakke variant is de enige verstandige, verantwoorde en toekomstbestendige optie. Alles wat daarvan afwijkt, brengt risico's met zich mee, financieel, operationeel en bouwkundig. In de zaal zitten medewerkers en vrijwilligers die al jaren de motor van de Boerderij vormen. Zij weten als geen ander wat er nodig is om dit poppodium draaiende te houden. Hun inzet verdient een gebouw dat werkt, niet een gebouw dat problemen creëert. Voorzitter, het staat zwart-op-wit, een zaal op de eerste verdieping betekent structurele hoge kosten, meer beveiligers, meer toezicht, gescheiden publieksstromen, extra ingangen, extra vluchtroutes, meer coördinatie. We kunnen vandaag kiezen dus uit twee keuzes: of we bouwen een podium dat financieel gezond kan draaien, of we kiezen voor een variant die de exploitatie vanaf dag één onder druk zet. Het laatste is onverantwoord, zeker in een tijd waarin culturele instellingen al elke euro drie keer moeten omdraaien. Wie voor een gestapelde variant kiest, kiest bewust voor hogere kosten, meer personeel en een groter exploitatierisico. Dat is geen toekomstvisie, dat is budgettaire naïviteit. Voorzitter, in de praktijk telt maar één ding. Werkt het? Artiesten, technici, leveranciers, niemand wordt blij van gesjouw met kisten met instrumenten en apparatuur naar boven. Het kost tijd, geld en vergroot de kans op schade. Dan de veiligheid. Laten we eerlijk zijn. Bij calamiteiten telt elke seconde. Twee zalen op de begane grond betekent heldere evacuateroutes, minder risico, minder complexiteit, meer overzicht. Dat is niet alleen logisch, het is de enige keuze die verantwoord is. Voorzitter, dan de financiële en duurzame keuzes. Zoetermeer Vooruit twijfelt nog tussen de basisinvestering en een hoger ambitieniveau. Wij zeggen, als we investeren in een poppodium voor de komende vijftig jaar, dan moeten we het in één keer goed doen. Een duurzaam gebouw is geen luxe, het is verstandig financieel beleid, minder energielasten, hogere kwaliteit, hogere waarde. We bouwen niet voor gisteren, maar we bouwen voor de toekomst. Voorzitter, de keuze is helder. De vlakke variant is beter voor de exploitatie, veiliger voor bezoekers, praktischer voor artiesten en technici, minder risico qua akoestiek en toekomstbestendig. De gestapelde variant biedt geen enkel voordeel dat opweegt tegen de nadelen. Wie veiligheid, toegankelijkheid of financieel gezond beleid serieus neemt, kan maar één conclusie trekken. Wij kiezen, Zoetermeer Vooruit kiest voor een vlakke variant, kiest voor een podium dat werkt, kiest voor een Boerderij die klaar is voor de komende vijftig jaar. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Nijkerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor wat mevrouw Bink zegt. Daar herken ik heel veel in. Nu heb ik het net in mijn bedrage gehad over de twee amendementen die hier zijn ingediend, van GroenLinks en van de VVD. Hoe staat Zoetermeer Vooruit daarin?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Een leuke vraag. De vraag van de VVD heb ik net eigenlijk al beantwoord in mijn reactie naar de heer Duiven. Het amendement van u, daar waren we voor, maar die gaat u intrekken. Dat is jammer. Het amendement van GroenLinks, daar gaan we dus nu nog naar kijken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Als er verder geen interrupties zijn, dan dank ik mevrouw Bink voor haar eerste termijn. Dan gaan we naar de fractie van de SP, mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. De SP vindt het oprecht problematisch dat de raad nu moet gaan kiezen, terwijl eigenlijk heel weinig is onderzocht. Het staat gewoon in de stukken. Parkeren? Dat is nog niet onderzocht. Netcongestie, energieconcept? Geen onderscheid per variant onderzocht. Materiaalgebruik? Wordt ook pas later onderzocht. Exploitatieverschillen? Zij zijn niet onderbouwd. Totaal benodigde investering? Niet bekend. Duurzaamheidseffecten? Wel genoemd, maar niet doorgerekend. Voorzitter, waar gaat de raad dan precies tussen kiezen? Nu juist vandaag de wethouder met deze portefeuille is opgestapt, is het extra belangrijk dat wij als raad niet overhaast besluiten nemen. De politieke verantwoordelijkheid verschuift nu volledig naar deze raad en dan moeten de feiten wel op tafel liggen. Het college zegt zelf, veel volgt in de rest van de haalbaarheidsfase. Als wij dan toch nu moeten kiezen bij een investering van € 30 miljoen tot € 38 miljoen, zonder dat cruciale onderdelen onderzocht zijn, dat is niet zorgvuldig. Juist daarom kiest de SP voor variant B. We gaan voor vlak en het meest energiezuinig. De variant is vlak en dat is wat de Boerderij wil en duurzaam, zoals de raad heeft opgedragen en waarvan de voordelen wel tenminste logisch onderbouwd en toekomstbestendig zijn en tevens dienen wij daarom mede het amendement van GroenLinks mee in. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van Damme, voor uw eerste termijn. Ik zie geen interruptie. Dan ga ik over naar de fractie van D66, heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, D66 is heel blij dat we nu eindelijk, na al die jaren, een belangrijke stap kunnen zetten voor poppodium Boerderij. Die nieuwbouw gaat er nu toch echt komen. De Boerderij kan verder om zich te ontwikkelen als een poppodium met allure. Een poppodium dat veel mensen, jong en wat ouder, plezier biedt met prachtige concerten. Een poppodium waar we als Zoetermeer trots op kunnen zijn, zoals de mensen hier ook op de tribune. Belangrijk is dan wel dat we poppodium Boerderij dan ook blijven steunen als gemeente. We moeten ervoor zorgen dat het podium een goede exploitatie kan blijven draaien. Dat betekent voor nu dat we een goed geoutilleerd gebouw moeten laten ontwerpen met beide zalen laag en met een duurzaamheidspakket dat de Boerderij echt helpt in de exploitatie. In onze visie wordt de Boerderij nauw betrokken bij de ontwerpfase, ook met het oog op de exploitatie in de komende jaren. Voorzitter, belangrijk is bovendien dat we ervoor zorgen dat de nieuwbouw van de Boerderij niet alleen een heel functioneel gebouw wordt, maar ook een aantrekkelijk gebouw om te zien. Het woord markant heb ik in dit verband eerder gebruikt. Dat was in de motie in februari. Velen in de raad vonden het toen te vroeg om zich hierover uit te spreken. Daar heb ik natuurlijk goed naar geluisterd en ik heb de motie ingetrokken. Vandaag is het echter niet meer te vroeg, maar juist precies op tijd om dit aan de orde te stellen. We zijn inmiddels in een nieuwe fase aangeland en dus ook tijd om het college te vragen hoe men aankijkt tegen de mogelijkheid om van Poppodium Boerderij een karakteristiek gebouw te maken. Ik kan me voorstellen dat wethouder Iedema als de motor achter de totstandkoming van de Visie Zoetermeer 2040 hier een warm voorstander van is. Een centraal punt is namelijk de versterking van de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer. Graag uw reactie straks. Ten slotte, voorzitter, we zijn blij met het amendement van de VVD met betrekking tot de verdere uitvoering van de haalbaarheidsfase en hebben deze dan ook graag mee ingediend. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ekkelenkamp, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de LHN, de heer Doncker.

De heer **Doncker** (LHN): Dank u wel, voorzitter. Als laatste in de rij van de sprekers zijn er veel zaken genoemd die de LHN ook belangrijk vindt. Ik wil eerst even beginnen met het feit dat de heer Markes allerlei muziekvoorbeelden noemde en ineens dacht ik, ja, dit is de generatiekloof. Al die dingen die u

noemde, die komen mij nogal onbekend voor. Ik ben in de Boerderij geweest toen De Dijk nog pril was. Ik heb John Mayall gezien, helaas dood, maar een perfecte blueser. Ik heb de Revival Band, Procol Harum en The Doors gezien. Andere muziek, maar ik heb er ook van genoten kan ik u zeggen, mijnheer Markes. Zoals in de commissievergaderingen benoemd, is de LHN blij dat er eindelijk schot komt in de nieuwbouwplannen van het poppodium Boerderij. Dat de uitbreiding noodzakelijk is om voor bands een aantrekkelijk podium te blijven, is evident en werd mede onderkend door de directie van Hedon, het poppodium in Zwolle. Fijn ook dat er volop ruimte blijft voor muziekeducatie voor jongeren die willen leren, proberen en groeien. Mooi dat er door de uitbreiding hiervoor nog veel meer mogelijkheden liggen voor de jeugd met betrekking tot educatie en ontwikkeling zoals mevrouw Karlas zelf al aangaf bij haar inspreken. De sprekers van vorige week lieten met goede argumenten blijken dat hun voorkeur duidelijk uitgaat naar laagbouw. Ook de LHN heeft nog steeds voorkeur voor zalen op de begane grond. We twijfelden wel tussen variant A en B, maar omdat het amendement van de VVD een zo groot mogelijke duurzaamheidsambitie nastreeft, dienen wij dit amendement mede in. Naast de nodige parkeer-capaciteit moeten we ons ook realiseren, dat is nog weinig aan de orde gekomen, dat de Boerderij middels station Voorweg natuurlijk ook heel goed bereikbaar is. Ik ga ervan uit dat het college inventief genoeg is om het mogelijke parkeerprobleem creatief op te lossen. Ik ben niet deskundig, maar er lopen genoeg deskundigen in de gemeente rond die dat waarschijnlijk wel kunnen. Ten slotte, en ik ben toch Amsterdammer, heeft poptempel Paradiso in Amsterdam nul parkeerplaatsen beschikbaar en toch zit dat Paradiso altijd vol. Ik ben er bijna van overtuigd, nee, ik ben overtuigd van het feit dat een goede programmering, en dat laat ik graag aan de Boerderij over, heel veel mensen trekt en die zelfs een klein stukje lopen daarvoor over hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Doncker, voor uw eerste termijn. Daarmee komen we aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad. Dan ga ik voorstellen in ieder geval dat we even gaan schorsen. Dat wil iedereen volgens mij. Ik schors de vergadering tot 20.50 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, ik heropen de vergadering en wij gaan over naar de eerste termijn van het college. Ik ga het woord geven aan wethouder Iedema. Wethouder Iedema, u hebt het woord. Gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. Ik zag laatst een tijdschrift met de ideeën rondom de vernieuwing en later de verbouwing van de Boerderij. Hoewel ik al vijftien jaar meedoe aan die tijdschrift voelt het toch een beetje wrang dat ik hier aan het einde daarvan sta. Voorzitter, wij hebben hier het besluit genomen in februari voor een nieuwbouwvariant van de Boerderij. Een goedkopere nieuwbouwvariant op de kavel tussen Gymworld en de oude Boerderij met daarbij als uitgangspunt een goed poppodium, financieel verantwoord, zo duurzaam mogelijk en planologisch bestendig. Dat ligt vanavond voor. Dat is nog niet het eindpunt, want wat vanavond voorligt is de variant die verder moet worden uitgewerkt. Ik zal er zo op terugkomen. Voorzitter, en toen schetste de PvdA, de heer Nikerk, een soort schijnbare tegenstelling tussen goedkoop en duurzaam. Dat is misschien wel goed om daar nog even bij stil te staan, want de variant die we nu voor hebben liggen, u heeft dat wellicht gelezen in het programma van eisen, ze voldoen allemaal aan het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. Het college heeft in de goedkopere variant gekozen voor de 'brons' uitvoering van dat Convenant Toekomstbestendig Bouwen. Dezelfde variant die we ook hebben gehanteerd bij de Entree waar uw raad mee akkoord is gegaan en ook dat is dus al een duurzame variant, vele malen duurzamer ook dan het huidige gebouw. Daarnaast ziet u andere varianten waarbij we extra geld, of tenminste, hebben gekeken wat extra duurzaamheidsmaatregelen nog kosten en geconstateerd dat daar voornamelijk geld mee gemoeid is dat we niet altijd terug kunnen herleiden tot ook weer terugverdienen aan de exploitatiekant. Voorzitter, dan zijn er ook een aantal vragen gesteld die ik eventjes wil langsgaan. De eerste, dat is die van GroenLinks, mijnheer Van Steenis, die ook een amendement heeft ingediend namens zijn partij. Ook tegen hem zou ik willen zeggen ja, wat ik daarnet al zei, het is een schijnbare tegenstelling dus om te denken dat we niet voor duurzame varianten willen gaan. Ik begrijp wat u bedoelt met uw amendement, van ja, doe er nou wat bij, dan gaan we nog duurzamer. Ik denk dat we hebben uitgelegd dat dat op dit moment niet opportuun is en ik zal zo meteen bij het amendement van de VVD hier ook nog weer op terugkomen. Voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik wil daar wel even bij opmerken dat het raadsvoorstel

daar wel heel erg toe aanzet om te denken in minder duurzaam en meer duurzaam door de manier waarop de varianten zijn gepresenteerd.

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, dat zal ik niet ontkennen. U heeft wellicht, net als ik, dit weekend ook nog eventjes gespit door het programma van eisen. Dat was wat dat betreft daar een stuk helderder in en we hebben het met elkaar hier vaak gehad over varianten, goedkopere varianten, duurzaam, minder duurzaam. Op een gegeven moment lopen die twee dingen een beetje door elkaar. Vandaar ook dat ik er nu aan hecht om dat even met elkaar goed uit te spreken. We hebben straks ook de tapes van deze vergadering en dan kunnen we dat in ieder geval met elkaar nog even goed doorlezen. De nieuwbouw-variant die u vanavond ook kiest, dat zal een duurzame variant zijn. Eentje die voldoet aan de 'brons'-criteria van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen.

De voorzitter: Voordat u verdergaat, de heer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Voorzitter, met dank voor de uitleg uiteraard door de wethouder. Brons is goed, hoor ik zeggen. Ik denk, als er op verantwoorde wijze ook elementen van zilver of elementen van goud in kunnen zitten, dan moeten we daar toch vooral onze ogen niet voor sluiten? Hoe ziet de wethouder dat?

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, daar kom ik zo in een paar zinnen op terug.

De voorzitter: Gaat u verder.

Wethouder Iedema: Er zijn een aantal partijen, de VVD, Zó! Zoetermeer, D66, PVV en LHN, die gezamenlijk een amendement hebben ingediend dat eigenlijk iets verstrekkender is nog dan het amendement van GroenLinks en dat oproept om vanuit, en zo leest het college het, en ik heb u daar ook een paar keer over horen vragen, dus ook goed om dat weer even te benoemen, uitgaat van de zalen, de podia, de horeca op de begane grond, dus de vlakke variant. Punt. Geen twijfel over mogelijk. Dat is de opdracht zoals u die vanavond hier met de raad in grote meerderheid in ieder geval neerlegt en die ook in het amendement staat. Daarbovenop roept het amendement op om daarbinnen dan te kijken of er nog mogelijkheden zijn om de architect te laten onderzoeken hoe de kavel, de grond tussen de oude Boerderij en de Gymworld, zo optimaal mogelijk te benutten. Ik wil u daarbij ook vragen, en ik vraag ook of de indieners dat zo bedoelen, kunnen we dan ook de plaatjes zoals die nu daar staan, dat zijn natuurlijk schetsontwerpen, die ook getekend zijn op een bepaalde plek op die kavel, laten we die dan vergeten, laten we de architect vanuit het programma van eisen, vanuit die vlakke variant kijken, gehoord hebbende ook vorige week de sprekers van de Boerderij die zeggen ja, de kantoren kunnen best omhoog, de kleedkamers kunnen best omhoog. Wat is daar nou mogelijk om die hele kavel zo efficiënt mogelijk te gebruiken? Voorzitter, ik lees in dat amendement ook om daarbij dan tegelijkertijd binnen die verantwoorde financiële positie waar u als raad ook toe heeft opgeroepen in het oorspronkelijke raadsvoorstel van februari om daarbinnen dan te kijken wat er mogelijk is aan duurzaamheid. Ik ben geen architect, ik ben ook geen duurzaamheidsspecialist, maar ik kan me wel voorstellen dat wij dan als opdrachtgever een aantal opties krijgen. Ja, als wij zonnepanelen op het dak zetten, dan betekent dat iets voor de exploitatie. Als u houtskeletbouw wilt en ziet u dat in de exploitatie niet terug dan is het uiteindelijk wel wat duurzamer. Ja, dat soort varianten verwacht ik, of tenminste, dat soort opties verwacht ik wel van de architect in de uitwerking als wij hem die opdracht geven.

De voorzitter: Wethouder Iedema. Kijk, ik probeer een punt te zoeken bij u. De heer Haak nam een interruptie. Gaat uw gang.

De heer Haak (PDvZ): Ja, ik wil even twee minuten terug. De wethouder heeft het nu over de architect en dan mag de architect gaan bepalen hoe dat gebouw eruit gaat zien en dergelijke. Is het niet zo dat een architect gewoon via een aanbesteding een opdracht krijgt waarin hij moet handelen? Je kan toch niet een architect vrije hand geven van 'ja maak maar kleiner, maak maar groter'. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ik denk dat de heer Haak en ik het eens zijn dat een architect bepaalt hoe een gebouw eruitziet. Hij krijgt daarmee natuurlijk wel een programma van eisen mee en een paar randvoorwaarden. Mijn ervaring met de bouwprojecten die ik in ieder geval heb mogen doen, is dat je dan met die architect echt nog wel over een paar dingen van gedachten kunt wisselen. Als u de eerste varianten van het te bouwen Van der Valk-hotel zag en wat wij er uiteindelijk van goed vonden en wat niet, daar zit wel verschil in. Ik denk dat de stad beter is geworden van uiteindelijk onze keuze. Je hoeft ook niet meteen mee te gaan met het eerste gedachtegoed dat een architect in jouw opdracht optekent. Daar zit echt nog wel wat ruimte in en ik zou hem dus wel willen vragen 'teken nou eens eventjes jouw ideaalbeeld van die dubbele opdracht namelijk een beperkte footprint, de zalen allemaal op de begane grond'. Ja, wat is er dan mogelijk? Stel je voor dat we, ik hou er wel van om vergezichten te schetsen, dat weet u, stel je voor dat we een klein stukje over dat fietspad heen gaan en daar meteen een mooie lichtbrug maken zodat je ook nog eens een keer een sociaal veilig stuk hebt. Ik weet het niet precies, maar dat zijn volgens mij precies de vragen die wij heel goed met deze opdracht dan neer kunnen leggen bij een architect.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Hensen, gaat uw gang.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Een vraag ook, maar de kaders die we al meegegeven hadden, die blijven toch gewoon nog even staan? Of begrijp ik dat nou verkeerd? Een zo een klein mogelijke footprint, dat is al een kader. Dat hoeft dan toch niet met een amendement nu opnieuw gezegd te worden?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter. Ik waardeer het amendement op wat erin staat en ik lees daarin de opdracht om een aantal zaken mee te geven aan de architect om daar nog in te tweaken. Ik zeg dat dat kan. Even heel simpel, wij hebben hier intern twee varianten getekend die in uw raadsvoorstel staan. Ja, wat als je ze een klein beetje kantelt, dan kun je misschien er ook al anders naar kijken. Volgens mij zijn dat nou juist de opdrachten die je aan een architect meegeeft. Dat gaan we sowieso doen. Ik zie uw raad zoeken naar wat meer comfort bij het vervolg daarvan en vandaar deze appreciatie.

De **voorzitter**: Interruptie van mevrouw Van Damme. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor u zeggen tweaken over de architect of zoiets, maar dan kunnen we hem daar eigenlijk ook, als we over optie A en over optie B praten, kunnen we dan misschien ook een beetje mee spelen, want optie A is natuurlijk tussen de € 30 miljoen en de € 35 miljoen en optie B tussen de € 33 miljoen en de € 38 miljoen. Ik denk dat € 33 miljoen goedkoper is dan € 35 miljoen, dus dan zouden we ook richting optie B kunnen gaan. Zouden we hem ook zo aan kunnen kleden?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter, dat zou kunnen, maar volgens mij hebben wij als college ook goed aangegeven waarom wij denken dat optie A de beste is.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen interrupties. Ik stel voor dat u verdergaat, wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dan kom ik bij de vraag van de heer Ekkelenkamp. Een markant gebouw, wat vind ik daarvan? Ja, dan kom je wel tot een tegenstelling, want om echt markant te zijn zou je misschien de hoogte in moeten. In de vorm van een gitaar zat ik mezelf zo voor te stellen, maar ik beloof u één ding, mijnheer Ekkelenkamp, het wordt het allermooiste poppodium dat we hier in Zoetermeer hebben.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Is dat een toezegging?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Knalharde toezegging, voorzitter. Dan tot slot, voorzitter, de heer Doncker. Die herinnerde mij aan, maar dan doe ik ook eventjes mijn pet op als wethouder van Financiën, Paradiso.

Het mooie is als je naar Paradiso gaat, dan moet je eerst lid worden. Dat levert een paar euro extra op voor de kas en het parkeren is bij Paradiso zelf geen probleem. Ik sta meestal in de parkeergarage vijf minuten lopen daar vandaan en dan betaal ik vier keer het kaartje ongeveer aan parkeerkosten. Als wij met de stad zo een parkeergarage kunnen bouwen dan hebben wij een heleboel problemen opgelost. Voorzitter, volgens mij waren dat de vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Iedema en daarmee dank ook voor de eerste termijn van het college. Ik stel voor dat we dan overgaan naar de tweede termijn van de raad. Ik ga de fracties af, de PvdA, de heer Nijkerk, gaat uw gang.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Bij de commissie vroeg het commissielid van D66, mijnheer El Achkar, aan de toenmalige wethouder Blansjaar, maar waarom is het nou versie A? Dat heb ik vanavond in ieder geval wel van het college gehoord, dat is heel goed. We gaan binnen onze fractie even bekijken hoe we dat verder aan gaan vliegen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk naar mevrouw Mertens, tweede termijn, geen behoefte. Forum voor Democratie, de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Voorzitter, we blijven inderdaad bij ons standpunt om de wethouder te steunen in plan A. Alleen we zullen de gedane en aangemelde amendementen, moties niet mee indienen, omdat we vertrouwen hebben dat A al genoeg zal voldoen in duurzaamheid, maar we hebben ook geen gevoel bij het amendement van de VVD, omdat we gewoon tegen de verdichting zijn van dit gebied en eigenlijk vinden dat we al zoveel bouwen dat we voor juist de leefbaarheid en voor het woongenot veel meer mogen en moeten kunnen verwachten van het poppodium Boerderij en daar dus ook alle ruimte voor geven. Ze hebben bewezen dat ze die groei realiseren, dat ze die zalen vol krijgen en alle vertrouwen en succes voor de Boerderij vanaf deze plek.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van GroenLinks, de heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u, voorzitter en dank aan de reactie van het college uiteraard. Voor de fractie van GroenLinks zouden we heel graag voor variant B gaan. Uit de commissievergadering hebben we begrepen dat er daar geen meerderheid voor was. We zijn in ieder geval heel erg blij dat er een overweldigende meerderheid is voor de vlakke variant. Het amendement dat we hadden ingediend, was echt bedoeld om wat extra budget los te maken, om nou net tijdens die haalbaarheidsfase iets meer ruimte te bieden aan de architect, om daar iets moois van te maken. Uiteraard wel verantwoord, dus met de berekeningen die erbij horen van de besparingen die het oplevert. Daar wil ik het bij laten, voorzitter. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Steenis. Dan ga ik naar de fractie van de VVD, de heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De wethouder stelde een vraag of zijn interpretatie over wat wij met het amendement bedoelen, of dat de juiste was. Daar kan ik kort en bondig met een ja op antwoorden. Hij heeft het, denk ik, goed begrepen en ook goed in zijn eigen woorden verwoord. Dan ook nog even refererend aan het debat, althans een debat dat ik in de eerste termijn met een aantal collega's had, wat toen even een achterdeurtje werd genoemd. Ik heb daar sindsdien met een aantal over gesproken. Het gaat om met name een passage, eigenlijk twee woorden of drie woorden, of twee woorden en een letter in de toelichting, namelijk daar waar bij de efficiënte benutting van de footprint tussen haakjes wordt verwezen naar indachtig variant C. Ik kan begrijpen dat dat een onduidelijkheid in het leven roept die niet zo bedoeld is en in overleg met de mede-indieners is mijn voorstel om dat gedeelte tussen haakjes, dus tussen haakjes indachtig variant C, om dat door te halen. Ik kijk even naar de voorzitter of dat een geheel nieuwe print vereist.

De **voorzitter**: Ik zag de griffier knikken dat hij dit ook nog wel kan noteren.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dat gaat lukken?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we dat, als iedereen dat ook heeft begrepen, dat we dat dan op deze manier voor deze keer als uitzondering zeggen.

De heer **Duiven** (VVD): Voor de flexibiliteit van de griffier in dezen ben ik hem dankbaar.

De **voorzitter**: Bij dezen is dat dan ook de aanpassing.

De heer **Duiven** (VVD): Met die aanpassing, voorzitter, ben ik door mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de fractie van de PVV, de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel, voorzitter. Als eerste de wethouder, hartstikke bedankt voor zijn duidelijke beantwoording. Dat waardeer ik zeer. We zijn absoluut niet tegen de nieuwbouw van de Boerderij. Onze voorkeur gaat gewoon uit naar variant C, omdat daarin gewoon meer rekening gehouden wordt met woningbouw, wat wij erg belangrijk vinden. Het belangrijkste is, wat de wethouder net ook uitgelegd had, is dat we het belangrijk vinden dat de efficiëntie van de footprint wordt meegenomen. Daarvoor dank.

De **voorzitter**: De heer Nijkerk, gaat uw gang.

De heer **Nijkerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Een soort uitgestelde interruptie bij dezen aan de PVV, want de PVV zegt, ja, we willen eigenlijk alleen maar gestapeld, dus variant C, maar mijnheer Smits staat wel onder het amendement van de VVD, dat heel duidelijk over variant A gaat. Hoe rijmt de PVV dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Onze voorkeur gaat uit naar C. Wij zeggen totaal niet dat wij tegen A zijn, alleen onze voorkeur gaat uit naar C, omdat we in februari een amendement hebben aangenomen over die footprint en als we gewoon sec gaan bekijken, zoals in het raadsvoorstel staat, is A niet volgens de footprint en C wel. Daarvoor gaat onze voorkeur uit naar C en dat wil niet zeggen dat we tegen de rest zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie verder geen interruptie. Dan ga ik over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Zó! Zoetermeer is bereid om het college dan wel de architect de ruimte te geven om binnen de kaders van het amendement van de VVD er iets heel moois van te maken. Dat is één. Ten tweede heb ik begrepen dat er sprake is van een generatiekloof in de raad. Dat is iets waar we wat aan kunnen doen, voorzitter, want het Duitse powermetal en de soulful techno-blues, dat is iets wat ik uit de agenda van de Boerderij heb gehaald. Bij dezen wil ik de heer Doncker uitnodigen voor 4 en 12 december. Dan gaan we die avonden even samen genieten van de prachtige muziek uit de Boerderij.

De **voorzitter**: Ja, dat lijkt me een goed idee en wij wachten op de foto's. De fractie van het CDA, mevrouw Hensen. Geen behoefte, dank u wel. ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer, geen behoefte. PDvZ, de heer Haak, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Ja, we hebben vanavond als raad de mogelijkheid om de toekomst voor de Boerderij te bepalen. Ik denk dat de keuze voor in ieder geval vlak heel duidelijk is en of dat variant A of B is, dat maakt ons niet zoveel uit. Het gaat om dat de Boerderij gewoon lekker aan het werk moet gaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ja, wij zijn ook blij met de beantwoording van de wethouder en we zijn ook blij met de VVD vanavond. Het is eruit, puntje C. Wij kunnen dan daarvoor stemmen. We zijn dan blij met deze variant en als hij hem nog even intrekt en het helemaal aanpast, dan kunnen wij er ook nog op. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik had volgens mij net al besloten dat we dat op deze manier konden accepteren voor deze ene keer. De fractie van de SP, mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de SP is natuurlijk voor vlak en wij willen toch variant B benadrukken bij iedereen. Pakken we het sommetje, A kan uitkomen op € 35 miljoen, B

kan uitkomen op € 33 miljoen. Pakken we hem ook weer op de duurzaamheid, dus ik zou zeggen, jongens, we gaan voor het duurzame, voor B, € 33 miljoen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een interruptie van mevrouw, mijnheer Haak. Excuses. Gaat uw gang, mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Pas op hè. Ik wilde toch even aan mevrouw Van Damme vragen via u voorzitter, u noemt steeds over € 33 miljoen, € 35 miljoen. Waar zit uw probleem? Dat de gemeente dat uitgeeft? U weet toch ook dat uiteindelijk dat geld door de huuropbrengsten weer terugkomt.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Waar haal ik het uit? Ik haal het uit de stukken. Er staat letterlijk in de stukken € 30 miljoen tot € 35 miljoen en er staat letterlijk in de stukken € 33 miljoen tot € 38 miljoen. Dan was er een slechte onderbouwing over de duurzaamheid. Er was niks uitgerekend en B kon dus op € 33 miljoen uitkomen. Willen we hem duurzaam doen, dan pak je hem zo. Daar aas ik op en voor de rest niks meer, niks minder. Goedkoop kan duurkoop zijn.

De **voorzitter**: De heer Haak nog.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik probeer hem nog één keer. Het geld dat geïnvesteerd wordt, of dan nou € 33 miljoen is of € 35 miljoen, dat komt uiteindelijk weer terug. Waarom is dat voor u zo belangrijk dat die keuze nu gemaakt wordt voor B?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Als we over duurzaam praten en we praten over twintig jaar verder, misschien dat het dan uiteindelijk goedkoper wordt. Misschien dat ik daarom op B blij zitten, dat ik wat langer doordenk.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat we verdergaan en dan ga ik naar de heer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Ik denk dat we blij kunnen zijn dat we een stap verder kunnen zetten voor de Boerderij en met de Boerderij. Ik ben ook eigenlijk wel blij met de beantwoording van mijn vraag door de heer Iedema als wethouder, want hij heeft toch de intentie om er een karakteristiek en misschien wel een markant gebouw van te maken. Dat gaan we meemaken. Dank u wel, wethouder.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ekkelenkamp. Dan ga ik naar de heer Doncker van de LHN.

De heer **Doncker** (LHN): Dank u wel, voorzitter. De LHN is heel tevreden dat een grote meerderheid van deze raad voor de vlakke variant is. Ik zou zeggen, bouwen maar.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee kom ik aan het eind van de tweede termijn van de raad. Ik ga naar het college kijken, wethouder Iedema. Nog behoefte? Ik zie geen behoefte. Dan sluit ik de beraadslagingen over dit onderwerp en dan gaan wij dat straks natuurlijk, inclusief het amendement zien bij de stemming aan het eind van deze raadsvergadering.

c. Raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.c., dat is het raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan BV. Het is duidelijk geworden dat door de uitgebreide commissiebehandeling vorige week hier geen commissiebehandeling over heeft plaatsgevonden. Dat betekent overigens niet dat u vanavond opnieuw een commissiebehandeling mag gaan doen, maar dat u gewoon het raadsvoorstel behandelt. Ik zou dan ook met klem beroep op u willen doen om vooral in te gaan op de zienswijze, zoals die is ingediend. Als u dat zou willen doen, dan bent u zeer erkentelijk. Uiteraard krijgt u daar wel de ruimte voor. We gaan de sprekerslijst af, Forum voor Democratie. Gaat uw gang. Daar niet het woord over. Zó! Zoetermeer, de heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Zo is het de afgelopen jaren uitgesproken als we vonden dat de resultaten van de Boerderij tegenvielen, oh, excuus, sorry, van De Binnenbaan, voorzitter, als die tegenvielen, daarom vinden we het nu netjes om De Binnenbaan te complimenteren voor de goede resultaten over 2024, dus bij dezen. We zijn ook blij met de doelen en plannen voor 2026. Vooral het idee om mensen op te leiden tot buschauffeur vinden we sterk. Zo helpen we mensen aan het werk en verbeteren we het openbaar vervoer. Twee vliegen in één klap. Tot slot is het belangrijk om te blijven kijken naar wat beter kan en daarom steunt Zó! Zoetermeer de punten uit de zienswijze en het amendement van de VVD, die dienen we mede in. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga over naar de fractie van de PvdA. Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De conceptzienswijze van het college over De Binnenbaan begint met waarderende woorden en er volgen aan het eind ook nog wat kritische opmerkingen. Onze PvdA-fractie kan zich hierin goed vinden. Het magazine De Binnenbaan naar buiten is een goede illustratie van de impact van hun activiteiten op de werknemers en werkgevers. Een mooi voorbeeld wat ons betreft voor communicatie over andere projecten in het sociale domein. Ons commissielid, de heer Welschen, heeft mij laten weten dat de technische bijeenkomst met het managementteam van De Binnenbaan een zeer nuttige zaak was. De vragen werden openhartig beantwoord en de directeur en zijn staf straalden vertrouwen uit in de toekomst van De Binnenbaan. Dat vertrouwen hebben wij ook. De dienstverleningsovereenkomsten met de drie gemeenten zijn verlengd vanaf 2026 tot en met 2030. Het meerjarenbedrijfsplan is in voorbereiding, komt binnenkort ook naar de raad. Het toekomstscenario, het regionale kenniscentrum, zoals geadviseerd door Berenschot, biedt volgens de PvdA groeikansen. We zijn zeer benieuwd naar de uitwerking. Het positieve resultaat op de jaarrekening is uiteraard een goede zaak, maar we hebben niet helemaal uit de toelichting kunnen opmaken of dit resultaat incidenteel of wellicht structureel is. De drastische daling van het ziekteverzuim onder stafmedewerkers is hopelijk permanent, maar dat blijft natuurlijk altijd een aandachtspunt en we zullen nog even goed kijken naar het amendement van de PVV over het ziekteverzuim. De bezuinigingsopgave van € 450.000,00 in de begroting voor 2026 is volledig ingevuld met incidentele posten, onder andere door minder dienstverlening. Is dit tijdelijk in 2026 of gaat dit ook daarna verder? De businesscase die moet leiden tot structurele bezuinigingen na 2026 is volgens de PvdA nog niet helemaal helder. Een zorgpunt is de stijgende instroom van psychisch kwetsbare mensen en vooral het geringe draagvlak bij werkgevers om deze mensen in dienst te nemen met eventueel loonkostensubsidie en we vragen het college of daar nog wel verbetering in mogelijk is. Tot slot dienen we het amendement van de VVD over onder andere de agendering van de opvolging van de zienswijze, mede in.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Kraneveldt. Ik ga over naar de fractie van de SP. Dat is de heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. De SP Zoetermeer kan zich vinden in de zienswijze die opgesteld is door het college. We hebben mooie resultaten gezien en prachtige ontwikkelingen. De toekomst ziet er veelbelovend uit voor zowel de organisatie als haar partners. Er zijn ook een aantal aandachtspunten benoemd in de zienswijze, onder andere de bezuinigingsopgave van € 450.000,00, kwetsbare inwoners mogen hierdoor zo min mogelijk geraakt worden en dat het duidelijk moet worden wat de gevolgen zijn van de keuzes voor de uitvoering en de resultaten. Te meer ook omdat er een toename is van de psychische kwetsbaarheid van bijstandsgerechtigden. Aandachtspunt is ook het langdurig ziekteverzuim van het kaderpersoneel van De Binnenbaan. De raad van commissarissen heeft al verzocht om effectieve maatregelen, zodat deze verlaagd kan worden. Er wordt ingezet op het werkplezier van de medewerkers. Is al bekend of dit een positief effect heeft gehad? We staan dan ook heel positief tegenover het amendement dat de PVV voornemens is te gaan indienen. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Velner voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks. Mevrouw Van Werkhoven, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Voorzitter, allereerst dank aan De Binnenbaan. Het magazine De Binnenbaan naar buiten laat mooi zien wat hun werk betekent voor inwoners en werkgevers. De verlengde dienstverleningsovereenkomsten en het toekomstscenario Regionaal Kenniscentrum bieden goede kansen. Toch maakt GroenLinks zich zorgen over de groeiende groep psychisch kwetsbare kandidaten en andere mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We horen dat de werkgevers hen nog te vaak geen plek gunnen, zelfs niet met loonkostensubsidie. Tegelijkertijd wordt de begeleiding

van ongeveer honderd kandidaten minder intensief, terwijl zij juist de meeste steun nodig hebben. Dan hebben we de volgende vraag aan het college. Kan het college toelichten wat dit in de praktijk betekent voor de groep kwetsbaren en hoe wordt voorkomen dat zij tussen wal en schip raken? Deze mensen mogen niet de stille bezuinigingspost worden in een bezuinigingsopgave van € 450.000,00. Welke extra stappen zetten De Binnenbaan en het college om werkgevers over de streep trekken, stigma te verminderen en begeleiding op de werkvloer te versterken? Als laatste, wordt er in het meerjarenbedrijfsplan nog op de ene of andere manier vastgesteld dat er op de ondersteuning van de meest kwetsbare kandidaten niet verder wordt gekort? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Werkhoven. Dan ga ik naar Zoetermeer Vooruit. De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. De Binnenbaan vormt de ruggraat van onze sociale werkvoorziening in Zoetermeer en verdient daarom onze scherpste aandacht. Als Zoetermeer Vooruit zijn we verheugd over het positieve resultaat van 2024. Dat getuigt van een solide beheer. Het toevoegen van ruim € 0,5 miljoen aan de algemene reserve is een verstandige stap naar stabiliteit als je het ons vraagt. We steunen de conceptzienswijze zoals voorgesteld door het college. Deze is naar onze mening constructief, biedt ruimte voor invloed via de AVA en bevat geen kanttekeningen die onze steun in de weg staan. We kijken uit naar het nieuwe meerjarenbedrijfsplan. We omarmen deze zienswijze als een mooie stap vooruit, voor een inclusiever en veerkrachtiger Zoetermeer, waar iedereen kan meetellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van de LHN, mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank u voorzitter. Vandaag hebben we het over de jaarstukken en opdrachtbrief voor De Binnenbaan. Daarmee gaat het over hoe we inwoners ondersteunen en ze mee kunnen doen in onze samenleving. Voor de LHN staat centraal, meedoen is van grote waarde voor mensen zelf en voor de gemeenschap. We hebben vaker uitgesproken dat het belangrijk is dat iedereen die dat kan actief deelneemt vanuit die overtuiging dat werk of participatie mensen vooruithelpt. Het biedt structuur, eigenwaarde en perspectief. Tegelijkertijd zien we dat sommige mensen moeite hebben om stappen te zetten, door gezondheid, tegenslag of omstandigheden. Juist daarom is het belangrijk dat hulp en verantwoordelijkheid hand in hand gaan. In dat licht kan de LHN zich niet vinden in het voorstel om de actieve begeleiding van kandidaten af te schalen, waaronder hen die kwetsbaar zijn en op meerdere leefgebieden ondersteuning nodig hebben. Juist voor deze groepen is continuïteit essentieel om niet terug te vallen of uit beeld te raken. Daarnaast verschuift de werkdruk hierdoor naar gemeentelijke netwerkregisseurs, terwijl de inhoudelijke opgave niet kleiner wordt. Dat voelt als het verleggen van bezuinigingen. De LHN hoort graag hoe het college hiernaar kijkt. De Binnenbaan heeft in 2024 stappen gezet in begeleiding en inzicht in wat mensen nodig hebben. Tegelijkertijd blijft er een grote groep kandidaten die langdurig vastloopt. Wat de LHN betreft brengt De Binnenbaan samen met partners scherper in beeld wat iemand belemmert, welke ondersteuning past en welke stappen realistisch zijn richting werk of participatie. Werkgevers blijven daarbij onmisbaar. De Binnenbaan versterkt deze samenwerking en dat waarderen we. Wel vragen we om dit nog vanzelfsprekender te maken, actief in gesprek te blijven en samen nieuwe werkvormen te blijven ontwikkelen. Hier ligt een potentieel voor kandidaten en voor de organisatie. Financieel laat 2024 vooruitgang zien. Dat geeft rust, maar vraagt ook om doelmatig werken en duurzame keuzes, juist voor mensen die afhankelijk zijn van goede begeleiding. De opdrachtbrief geeft richting, kwaliteit, vakmanschap en goede rapportages. Belangrijk blijft dat De Binnenbaan blijft monitoren wat kandidaten nodig hebben en hoe de dienstverlening daarop blijft aansluiten. We dienen de amendementen van de VVD en de PVV mee in en steunen de conceptzienswijze. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Siegelaer, dan ga ik naar de fractie van de ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Wij bedanken De Binnenbaan voor de jaarstukken en de toelichting. Die zijn goed leesbaar. Het is ook mooi om ervaringen te lezen in het bijgevoegde magazine. Ten slotte draait het om de mensen en niet alleen om de cijfers. Cijfers zien we wel veel in het jaarverslag. Het rapport heeft een positieve toon. Het laat mooie cijfers zien in output, tevredenheidsonderzoeken en evaluaties en het is verheugend om te lezen dat er veel vooruitgang is geweest met een positief resultaat. We zouden bij die cijfers wel graag meer lezen over de activiteiten en keuzes die geleid hebben tot die goede resultaten. Welke maatschappelijke impact heeft het werk

gehad? Welke dingen gingen goed en waar is extra sturing nodig? Onder trends en ontwikkelingen lezen we wel iets meer achtergrond. Er wordt duidelijk uitgelegd hoe De Binnenbaan omgaat met de gevolgen van de vergrijzingen en wat er gedaan wordt voor psychisch kwetsbare werkzoekenden. We lezen alleen niet wat de acties opleveren. Monitoring hiervan is wenselijk, gezien het belang daarvan. In de vorige zienswijze werd ook gevraagd naar meer achtergrond en onderbouwing, maar wij vinden dit niet echt terug. Het is terecht dat het nu opnieuw is genoemd in de voorgestelde zienswijze. Dit geldt ook voor het verslag van de raad van commissarissen, dat is ook nog nu summier. Het geldt ook voor de bezuinigingsopgave. Er worden goede punten genoemd, maar we zien graag meer duidelijkheid over keuzes en gevolgen. Kortom, wij kunnen ons vinden in de voorgestelde zienswijze. Verder lijkt het alsof de zienswijze niet of weinig opgevolgd wordt door De Binnenbaan, al is het ons niet duidelijk waarom dit niet lukt. De zienswijze is een sturingsmechanisme voor de raad en de raad heeft volledige informatie nodig. Het lijkt ons daarom belangrijk om te verkennen of een andere vorm beter is, of in ieder geval een ander tijdstip. Daarover horen we graag de mening van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Brouwer, voor de eerste termijn. Dan de fractie van het CDA, mevrouw Hensen, gaat uw gang.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog zes minuten, dus ik kan helemaal losgaan, maar dat doe ik verder niet. Wij zijn erg tevreden met de zienswijze zoals het college die opgesteld heeft. We zijn blij met de complimenten die het doorgeeft aan De Binnenbaan. We zijn ook blij met de kritische noot die nog gegeven wordt, dus wij zullen dit steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV, de heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Als PVV Zoetermeer kunnen wij ons in grote lijnen vinden in de conceptzienswijze. De Binnenbaan behaalde in 2024 goede resultaten, 238 inwoners naar werk, een financieel resultaat van € 698.000,00 en voor het eerst een solvabiliteit binnen de norm. Daarvoor onze waardering. Er zijn ook punten die voor ons wat duidelijker en steviger benoemd mogen worden. Het ziekteverzuim, 9,4% is al jaren hoog en staat ver af van het landelijke gemiddelde. Dit geeft risico's voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. Ons amendement, dat wij zullen indienen samen met de VVD, ChristenUnie-SGP, de LHN en 50PLUS, vraagt daarom een duidelijke toevoeging aan de zienswijze dat De Binnenbaan met dit probleem aan de slag gaat en dat de resultaten daarvan aantoonbaar worden opgenomen in het volgende jaarverslag. Met dit amendement vragen wij niets ingewikkelds, niets onredelijks en zeker niets nieuws. We vragen slechts één ding. Zorg dat de raad jaarlijks kan zien of het ziekteverzuim bij De Binnenbaan daadwerkelijk verbetert. Voor ons is dat essentieel, alleen als dit jaarlijks zichtbaar wordt gemaakt, kan de raad beoordelen of de situatie daadwerkelijk ook dus verbetert. Dat had ik net ook gezegd. Vraag aan de wethouder. Kan het college toezeggen dat het de jaarlijks terugkoppeling actief bewaakt in de reguliere overlegmomenten met De Binnenbaan? Zo ook de caseloadanalyse laat zien dat er te weinig werkregisseurs zijn en daarvoor krijgen nu al groepen inwoners minder begeleiding. Dat staat op gespannen voet met ambitie, met iedereen een kans op werk. Onze vraag, voor welke groepen inwoners wordt nu daadwerkelijk minder tijd vrijgemaakt? Voor de PVV blijft gelden dat De Binnenbaan zich in de eerste plaats moet richten op de Zoetermeesters die al jaren in onze stad wonen en ondersteuning nodig hebben richting werk. Wij missen nog steeds inzicht in de kosten per succesvolle uitstroom en de verschillen tussen de werknormen en de maatschappelijke waarden per ingezette euro. We zien hier graag vergelijkbaarheid in. Daarom onze vraag, kan het college ervoor zorgen dat De Binnenbaan dit vanaf 2026 jaarlijks of per kwartaal standaard rapporteert, zodat de raad de begroting goed kan beoordelen? Tot slot, voorzitter. We waarderen de inzet van De Binnenbaan, maar een sterk sociaal ontwikkelingsbedrijf vraagt ook om heldere monitoring, jaarlijkse cijfers en concrete verbetering waar het nodig is. Met ons amendement en de aanvullingen die wij hier noemen, wordt de zienswijze scherper en vooral beter voor onze Zoetermeesters. Dank u wel.

Amendement 2511-L ingediend door PVV, VVD, ChristenUnie-SGP, LHN, 50PLUS
Actief ziekteverzuim kaderpersoneel terugdringen

"De gemeenteraad van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 november 2025;
gelezen het raadsvoorstel "Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan"
2025-125312;

besluit de brief conceptzienswijze als volgt te wijzigen:

de volgende toevoeging aan beslispunt 1 van het dictum:

met dien verstande dat het volgende toe te voegen in de alinea onder: De raad geeft de volgende wensen en bedenkingen mee bij de jaarstukken 2024:

"Het jaarverslag bevat al jaren zorgwekkende cijfers inzake het ziekteverzuim onder kaderpersoneel. De raad vraagt nadrukkelijk hiermee aan de slag te gaan en de resultaten hiervan in het volgende jaarverslag mee te nemen."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de VVD, mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Als wij vorige week dit onderwerp in de commissie hadden besproken, dan zou mijn collega Van den Beukel hebben opgemerkt dat de conceptzienswijze laat zien dat De Binnenbaan op veel punten solide resultaten heeft geboekt en de doelstellingen heeft gerealiseerd. Dat verdient erkenning en ook waardering. Juist omdat dit voor onze gemeente een essentiële verbonden partij is valt des te op, vinden wij, dat een aantal aandachtspunten uit de vorige zienswijze opnieuw ongewijzigd terugkeren, zo hebben wij gezien. Dat is een teken dat onze signalen wellicht onvoldoende worden opgepakt. Het college kiest wat de Zoetermeerse VVD betreft dan ook terecht voor een steviger lijn in de zienswijze, maar om die lijn daadwerkelijk effect te laten hebben, moeten wij als raad beter borgen dat verbeterpunten die wij signaleren niet blijven liggen. Daarom dienen wij, samen met de ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, de PvdA, de PVV en de LHN, een amendement in om dit vast te leggen en te borgen. Wij vragen in het amendement dat het college opvolging van de zienswijze halfjaarlijks agendeert en om de zienswijzeprocedure vanaf 2026 te baseren op de opdracht- en budgetbrief. Zo zullen we als raad onze mogelijkheid versterken voor een betere en effectievere sturing en zorgen we ervoor dat onze zienswijze dan ook daadwerkelijk het verschil gaat maken. Tot zover, voorzitter.

Amendement 2511-M ingediend door VVD, ChristenUnie-SGP, LHN, PVV, PvdA, Zó! Zoetermeer
Zienswijze de Binnenbaan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 november 2025;

besluit:

het raadsvoorstel 2025-125312 'Raadsvoorstel zienswijze jaarstukken 2024 en begroting 2026 De Binnenbaan', als volgt te wijzigen:

besluit:

de volgende beslispunten toe te voegen:

- "3. het college te verzoeken om de opvolging van de zienswijze halfjaarlijks te agenderen in het overleg met De Binnenbaan BV;
4. het college te verzoeken met ingang van 2026 de zienswijzeprocedure in te richten op de opdracht- en budgetbrief voor De Binnenbaan BV, in plaats van de jaarrekening en ontwerpbegroting."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Duiven, voor uw eerste termijn. Het amendement dat is ingediend, dat is onderdeel van de beraadslaging. Dank u wel. Dan heb ik begrepen dat de fractie van D66 geen inbreng heeft op dit onderwerp. Dan gaan we over naar de fractie van 50PLUS Zoetermeer, mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. De Binnenbaan heeft een belangrijke rol voor de inwoners die psychisch kwetsbaar zijn en vooral een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Dit betekent dat stabiliteit en hulp nodig zijn voor mensen die zo kwetsbaar zijn en lang vastlopen. Goede begeleiding is hierbij een vereiste. Ik vraag aan de wethouder, welke groep ondervindt de meeste last van het ziekteverzuim van het kaderpersoneel? Een regelmatige evaluatie hierover blijft van belang, over zowel de uitvoering als de resultaten die behaald worden. Dat betekent ook dat ik het amendement van de VVD en van de PVV beide ondersteun. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Mertens, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ, mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel. Voorzitter, wij kijken positief naar het jaarstuk 2024 en de

ontwerpbegroting 2026. We waarderen dan ook de inzet van medewerkers, management en partners van De Binnenbaan. Tegelijkertijd zijn er een aantal zorgen. De aangekondigde bezuiniging van € 450.000,00 raakt direct aan de dienstverlening. We maken ons vooral zorgen over de effecten hiervan op kwetsbare groepen, zoals inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en psychisch kwetsbaren. Minder begeleiding voor deze groepen vergroot het risico dat ze blijvend buitenspel komen te staan. We vragen het college om bij de uitwerking van de bezuinigingen expliciet te laten zien wat de gevolgen zijn voor deze mensen en om alternatieven te onderzoeken die hun kansen op participatie behouden. Daarnaast willen wij het belang onderstrepen van een goede monitoring van ziekteverzuim en productiviteit. Ziekteverzuim heeft niet alleen impact op de financiële resultaten, maar ook op de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. We zullen dan ook het amendement van de PVV steunen. Tot slot, we staan achter de zienswijze die het college heeft opgesteld, met enige aanpassingen in de vorm van amendementen die vanavond zijn ingediend en verder vragen wij het college om samen met De Binnenbaan te blijven zoeken naar slimme manieren om bezuinigingen te combineren met innovatie en efficiëntie, zonder dat dit ten koste gaat van de menselijke maat. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Haak, voor uw eerste termijn. Daarmee kom ik aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad. Ik kijk even naar het college of de wethouder behoefte heeft aan een schorsing. Ja, en hoe lang heeft u behoefte? Tien minuten. Ik schors de vergadering tot 21.40 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan naar de eerste termijn van het college. Het woord is aan wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, voorzitter, dank u wel. Beste raadsleden, ook dank namens De Binnenbaan dan maar gezegd, voor alle complimenten die gemaakt zijn over de resultaten. Ik heb wat last van mijn keel. Ik ben niet ziek, wees gerust. Ik heb afgelopen weekend iets te enthousiast de presentator lopen uithangen, dat hoort u in mijn stem. Ik zal het daarom kort houden, dat willen jullie graag, dat weet ik. Dank voor de complimenten over de resultaten, het magazine. Ik zal ze overbrengen aan De Binnenbaan, al weet ik dat ze vast zullen meekijken. Ik ga uw vragen beantwoorden en ook de amendementen kort behandelen. Hoewel de voorzitter een poging deed om technische vragen uit te sluiten, zijn er toch een aantal tussendoor geslopen. Een aantal zal ik beantwoorden, maar een aantal gaan ook gewoon echt oprecht niet over de zienswijze en zal ik daarom niet beantwoorden, simpelweg ook omdat ik daar nu ook gewoon de antwoorden niet op heb. Mocht u denken ze zijn niet beantwoord, kom er dan alstublieft buiten de vergadering desnoods even technisch bij ons op terug, want die zullen we uiteraard technisch gewoon beantwoorden. Even kijken, de vraag van PvdA over de bezuinigingen, zijn die structureel of incidenteel? Ze staan er nu incidenteel in. Het gaat alleen over 2026, maar het is wel helder dat De Binnenbaan ook een meerjarig perspectief op de bezuinigingen is gevraagd en dat daar dus nog gesprekken over nodig zijn met De Binnenbaan naar de toekomst toe. Is er dan ook verbetering op andere vlakken mogelijk? Zijn er alternatieven? Ik denk dat die er zijn. Daar zijn we nog met De Binnenbaan over in gesprek. We vragen De Binnenbaan ook daarin creatief te zijn.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, mijn vraag ging specifiek over het feit dat de bezuinigingsopgave nu volledig is ingevuld met incidentele posten en we vroegen ons af, is dat structureel, dus die invulling structureel, of kan het een jaar later weer anders zijn? Of is het echt wel de bedoeling dat die vermindering van dienstverlening blijft doorgaan?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel voor de verhelderende vraag. Ze zijn echt incidenteel bedoeld, dus u kan er nog niet van uitgaan dat die maatregelen ook in 2027 op die manier worden toegepast door De Binnenbaan. Voorzitter, dan ga ik door naar een vraag van de SP over resultaten rondom werkplezier, wat dan aan dat ziekteverzuim hangt, wat een onderwerp is wat bij veel van jullie terugkomt. Ja, op het gevaar af, ze zijn nog niet heel representatief, maar we krijgen wel in de gesprekken met De Binnenbaan teruggekoppeld dat daar wel resultaten geboekt worden en dat er meer werkplezier wordt beleefd en dat het ziekteverzuim daardoor ook wat lijkt te dalen. Dan stelde zowel GroenLinks als LHN een vraag, en eigenlijk haakt het ook een beetje aan een vraag van de PVV, over die groep kwetsbaren uit het

voorstel waaruit blijkt dat daar nu verminderde dienstverlening plaatsvindt. Ik snap de vragen die u daarover stelt en ik snap ook dat u zegt dat het dan misschien op een verlegde bezuiniging kan lijken, maar het is een groep mensen, we hebben hier natuurlijk nadrukkelijk met De Binnenbaan over gesproken, het zijn mensen waarbij veel aan de hand is, waarbij eerst gewerkt wordt aan herstel en op basis daarvan kan De Binnenbaan zeggen, dan geven we ze vanuit De Binnenbaan wat rust en dat levert dan een besparing op voor één jaar bij De Binnenbaan. Daarom nogmaals nadrukkelijk, het is niet een structurele maatregel, maar dat wordt nu één jaar zo toegepast. Ik hoor uw raad heel goed, uw aandacht voor deze groep, hierover blijven we goed in gesprek met De Binnenbaan. Dan heb ik, even kijken, een vraag van de ChristenUnie-SGP over die andere vorm en misschien een ander tijdstip van de zienswijze. Dan pak ik gelijk even het amendement van de VVD erbij. Ik denk dat een goed voorstel wordt gedaan, mede aan de hand van een opmerking die we al in het raadsvoorstel maakten over de zienswijzenprocedure. We zien de afgelopen jaren dat de manier waarop de zienswijze nu is ingericht niet de meest gelukkige is, zowel voor De Binnenbaan niet om aan haar wettelijke verplichtingen te voldoen rondom de standaard-P&C-cyclus van een BV, maar ook dat we zien dat een middel als de OBB eigenlijk een veel beter middel is, omdat we daar voor het navolgende jaar nadrukkelijk de opdracht wegzetten bij De Binnenbaan en daar veel beter die als sturing kunnen gebruiken. Wat dat betreft kunnen we ook het amendement van de VVD omarmen en zeggen, laten we die ontwikkeling met elkaar aangaan en zowel de raad als De Binnenbaan beter in positie brengen. Dan kom ik vanzelf ook bij het amendement van de PVV. Ziekteverzuim is inderdaad al jaren, en dat merkt u terecht op, een onderwerp van gesprek tussen ons en De Binnenbaan, dus ook daarvan kan ik zeggen, ik kan de aandacht die u als raad daaraan geeft omarmen, het amendement dan ook. Ik denk dat het goed is om de zienswijze daarmee aan te vullen en De Binnenbaan extra erop te drukken om daarmee aan de slag te gaan en ook via de cyclus daarop terug te komen.

De voorzitter: Een interruptie van mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Toch even een korte vraag over dat amendement. Het klinkt zeker sympathiek, dus als het wordt aangenomen, is dat op zich prima, maar het ziekteverzuim gaat volgens mij al omlaag. Die neerwaartse trend is volgens mij ingezet met blinkbaar het huidige beleid. Is het amendement dan niet eigenlijk overbodig?

De voorzitter: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel. Dat is een beetje een gewetensvraag. Kijk, wij hebben het niet in de zienswijze zelf opgenomen die we aan u voorgesteld hebben en dat komt omdat we hier veel met De Binnenbaan over in gesprek zijn en we zien ook vanuit de tussentijdse rapportage dat er ontwikkelingen zijn. Aan de andere kant begrijp ik het gevoel vanuit de raad ook heel erg goed dat dit wel al jarenlang een onderwerp van gesprek is. De raad van commissarissen acteert hier ook op. Wat ik al zei, de eerste cijfers zijn nog niet direct heel representatief, dus extra aandacht op dit onderwerp. Terecht wat PVV opmerkt, is dat de cijfers best hoog zijn, dus we komen van ver. Ik denk dat bij nader inzicht het amendement een goede aanvulling op de zienswijze kan zijn.

De voorzitter: Gaat u verder.

Wethouder **Velzen**: Ik ga verder, dank u voorzitter. Ik ben er bijna. De PVV stelde ook nog een vraag over jaarlijks rapporteren. Zeker, dat kunnen we toezeggen, maar dat doen we eigenlijk al via een rapportage Sociaal domein. Ik wil de PVV ook uitnodigen om bij de eerstvolgende sessie daarover daar scherp op te zijn, als u dan even terugdenkt aan deze vergadering en dan die rapportage leest en denkt van, mis ik hier nu wat in? Dan hebben we even contact om te kijken is die voldoende of moet die nog wat aangescherpt worden op die manier. Dan heb ik de concrete vragen die mij gesteld zijn gehad, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Velzen, voor uw eerste termijn van het college. Dan kijk ik naar de tweede termijn van de gemeenteraad en dan ga ik de verschillende partijen af. Forum voor Democratie, geen behoefte. Zó! Zoetermeer, geen behoefte. De PvdA, nog behoefte aan tweede termijn? Nee. De SP, geen behoefte. GroenLinks, ik zie geen reactie, dus dat is geen behoefte. Zoetermeer Vooruit, geen behoefte. LHN, mevrouw Siegelaer, geen behoefte. ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer, geen behoefte. Het CDA, mevrouw Hensen, nee. De PVV nog behoefte in de tweede termijn? Nee. De VVD, de heer Duiven, niet. D66 had de eerste, dus dat zal de tweede ook wel niet. Mevrouw Mertens nog, geen behoefte. De PDvZ, nog behoefte? Geen. Ook geen behoefte bij de wethouder, denk ik dan

zomaar. Die conclusie durf ik wel te trekken. Dan sluit ik de beraadslaging over dit raadsvoorstel en dan gaan we natuurlijk straks over tot de stemming over dit raadsvoorstel en de andere raadsvoorstellen en amendementen. Dat gaan wij nu doen, maar daar heeft de griffie altijd de tijd voor nodig. Dat is een hele mooie, want hij zei vijf, nou, dan maken we er 22.00 uur van. Ik schors de vergadering tot 22.00 uur en dan gaan we stemmen. De vergadering is geschorst.

Schorsing

8. Stemmingen

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en mag ik iedereen verzoeken plaats te nemen, ook rust en stilte op de publieke tribune en ook in de raadzaal trouwens. Dank u wel. Ja, een beetje streng zijn vandaag. Huppakee. Wij gaan over tot de stemmingen, agendapunt 8, de stemming. Allereerst natuurlijk altijd de vraag of iedereen zich heeft aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost. Dat is het geval. Ik wil ook de heer Meijroos van harte welkom heten, want die had ik nog niet welkom geheten. Wij zijn met, als het goed is, 37 raadsleden op dit moment. Dat is hartstikke mooi. Dan gaan we over tot de stemmingen. Allereerst de herstemmingen van drie moties die uit de begrotingsraad nog zijn gekomen.

a. Herstemming aangehouden motie 2511-08 PvdA – Geef de Zoetermeerse wallen een facelift

De **voorzitter**: Ik ga u nu deze voorlezen en begin ik met 8.a, de herstemming van de aangehouden motie 2511-08 PvdA - Geef de Zoetermeerse wallen een facelift. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, dan open ik de stemming. Ja hoor, u kunt stemmen, dat zie ik hier. Ik sluit de stemming. Motie is met 20 stemmen voor en 17 tegen aangenomen.

b. Herstemming aangehouden motie 2511-11 Zoetermeer Vooruit – Eén keer graven is genoeg!!

De **voorzitter**: Dan gaan we naar 8b, herstemming aangehouden motie 2511-11 Zoetermeer Vooruit - Eén keer graven is genoeg!! Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Motie is met 20 stemmen voor en 17 tegen aangenomen.

c. Herstemming aangehouden motie 2511-33 GroenLinks – Jongerenparticipatie zoals het hoort

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de herstemming van de aangehouden motie 2511-33 GroenLinks – Jongerenparticipatie zoals het hoort. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Motie is met 20 stemmen voor en 17 tegen aangenomen. Als ik weer de aandacht van u mag, kunt u straks allemaal daarover nog een analyse doen.

d. Overige stemmingen

7.a. Raadsvoorstel Nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant

• Amendement 2511-J GroenLinks – Keuze voor variant A+

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het 7.a. Raadsvoorstel nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant. Ik begin met amendement 2511-J GroenLinks - Keuze voor variant A+. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 13 stemmen voor en 24 tegen verworpen.

• Amendement 2511-K VVD – Verdere uitvoering haalbaarheidsfase nieuwbouw Poppodium Boerderij

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar amendement 2511-K VVD - Verdere uitvoering haalbaarheidsfase nieuwbouw Poppodium Boerderij. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Ik begin met mevrouw Hensen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Omdat twee woorden en een letter geschrapt zijn, kunnen wij instemmen met

dit amendement.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Bedankt, voorzitter. Hoewel wij niets tegen gestapelde varianten hebben, maakt dit amendement het raadsvoorstel wel beter voor ons, duurzamer en efficiënter en meer in lijn met de eerder uitgesproken wens van de raad en daarom zullen we voorstemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter. Omdat in de toelichting duidelijk staat dat het verdere verdichtingen ten gunste moet komen, zullen wij tegenstemmen, omdat we al heel veel bouwen, zeg maar. Tegelijkertijd heeft de wethouder duidelijk aangegeven dat het eigenlijk al in het plan zit, dus het een overbodig amendement is voor de Bühne. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik rond of er nog anderen een stemverklaring willen afleggen. Als dat niet het geval is, open ik de stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming en dit amendement is met 31 stemmen voor en 6 tegen aangenomen.

- **Geamendeerd Raadsvoorstel nieuwbouw Poppodium Boerderij – keuze variant**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het geamendeerde raadsvoorstel nieuwbouw Poppodium Boerderij - keuze variant. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook al zat de SP net de hele tijd op keuzevariant B, de SP gaat toch voorstemmen omdat de Boerderij al veel te lang wacht en we bouwen nu niet verder zouden willen vertragen, maar deze keuze is slecht onderbouwd. Te veel is nog niet onderzocht en variant is zeker niet de beste of de meest duurzame optie en toch zullen we voorstemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond of er nog anderen een stemverklaring willen afleggen. Als dat niet het geval is, breng ik dit geamendeerde raadsvoorstel nu in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming en dit voorstel is unaniem aangenomen. Dan, voor deze ene keer laat ik dit applaus toe.

- **7.c. Raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan**

- **Amendement 2511-L PVV – Actief ziekteverzuim kaderpersoneel terugdringen**

De **voorzitter**: We gaan over naar agendapunt 7.c. Raadsvoorstel zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan BV. Ik begin met amendement 2511-L PVV - Actief ziekteverzuim kaderpersoneel terugdringen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Het amendement is unaniem aangenomen.

- **Amendement 2511-M VVD – Zienswijze de Binnenbaan**

De **voorzitter**: Gaan we over naar amendement 2511-M VVD - Zienswijze de Binnenbaan. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming, gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Ook dit amendement is unaniem aangenomen.

- **Geamendeerd Raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het raadsvoorstel Zienswijze jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 De Binnenbaan BV. Uiteraard met de amendementen daarin verdisconteerd. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Unaniem aangenomen.

9. Sluiting

De **voorzitter**: Dan zijn we aan het eind van de stemmingen en gaan we over naar de sluiting. Zorg ervoor dat u even uw stempasjes goed laat liggen, want dan kunnen die meegenomen worden. Ik wens u allen een hele goede thuiskomst en dank voor uw aanwezigheid. Ik sluit de vergadering.

Sluiting om 22.08 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 15 december 2025,

de griffier,

drs. R. Blokland MCM

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen